

SLOVENE

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več ko trikrat . . . 8 „

V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Reforma vojaškega kazenskega prava na Francoskem.

Francoska bo prva med evropskimi državami v kratkem uvedla zares moderni vojaški kazenskoopravni red, ki je ravno kar predložen francoski zbornici. V Avstriji izdeluje vojno ministrstvo nov vojaški kazenski red, da pa niti oddaleč ne bo podoben francoskemu, je skoro samoposebi umevno. O novem francoskem zakonskem načrtu se ne dá reči nič drugega, kot to, da je teoretično dovršen, ni pa verjetno, da bo v vsakem slučaju praktično v prid disciplini. Ta novi vojaški kazenskoopravni red bo dvorezen meč v rokah antimilitaristiških sodnikov in pravnikov, katerih je na Francoskem precej. Tudi v Italiji uvažajo ravno kar novi vojaški kazenskoopravni red; bistveno nove so v njem določbe, s katerimi se odpravlja smrtna kazen za vojake, ki v vojski na straži zaspé ali pa s svojim neprevidnim postopanjem brez zlega namena, spravijo armado v kritičen položaj, da sovražniku podleže.

Francoski vojaški kazenskoopravni red, ki je v ministrskem svetu odobren in ga v kratkem rešita tudi zbornici, določa v glavnem sledeče:

Vojaška sodišča za armado na kopnem in za mornarico se odpravijo. Zločine in prestopke vojakov sodijo navadna porotna in policijska sodišča. Kazenske določbe vojaškega armadnega in mornariškega kazenskopravnega zakonika se uvrstijo v občni kazenskoopravni zakonik. V mirnem času velja torej za vse Francoze le en zakonik. Pri nekaterih zločinih in prestopkih bo vojaški značaj obtožencev le obteževalni razlog; vendar pa se bodo skoro vse kazni, ki so bile doslej v vojaškem kazenskopravnem redu določene, znatno olajšale. Popolnoma se odpravita smrtna kazen in prisilna ječa. Za državnega pravdnika in za preiskovalnega sodnika veljajo določbe občega prava, le v nekaterih slučajih se kazen v interesu vojaške discipline poudari. Kadar se gre za gotove prestopke, oddaljenje od straže, insubordinacijo, upor, beg, dejanski napad na predstojnike ali na podložnike, razžaljenje višjih, se sestava civilnega policijskega sodišča izpremeni v toliko, da se predsed-

niku dodasta dva vojaška votanta. V takih slučajih se bo tudi prizivno sodišče, ki ima odločevati o prizivih proti razsodbam policijskih sodišč, sestavilo iz civilnega predsednika in iz več vojaških votantov. Kadar bo porotno sodišče imelo razsojevati o takih dejanjih vojakov proti oboroženi sili, se bodo za porotnike imenovali vojaki. Razsodbo in kazen izreče civilno porotno sodišče. Posebne vojaške kaznilnice se odpravijo; manjše disciplinarne kazni nalaga pri vsaki stotnji stotnik.

V slučaju vojske veljajo seveda posebne določbe, kakor doslej. Kljub tej ali oni pomanjkljivosti je novi francoski vojaški kazenskoopravni red edino primeren za moderno državo. Nobenega razloga ni, da bi v miru za vojake v kazenskopravnih zadevah veljali izjemni zakoni.

Korupcija na Ogrskem.

Kdo se ne spominja, kako strastno so ogrski Košutovci, ko še niso sedeli in se redili pri vladnih jaslih, napadali ministrstvo Feyervaryjevo in Khuen-Hedervaryjevo? Sli so v boj proti korupciji in prvi med temi vitezi-križarji sta bila Polonyi in Franc Košut. Geslo košutovske stranke je bila neodvisna Ogrska, ki bo pošteno lahko gledala svojemu kralju v lice, brez intimnih zvez z Dunajem, mogočna in svetla pred svetom. V tem imenu je ogrska koalicija vrgla ministrstvo, pridobila zase kralja, preslepila Hrvate. Intimni prijatelj Supilov, Polonyi, je imel poleg Košuta največ opravka pri reški resoluciji, ki naj bi Hrvatsko odtegnila od Dunaja in jo tesneje priklonila Budimpešti, odkoder je, kakor hitro so zavladali Košutovci, dihala svoboda po vseh deželah Štefanove krone. Prišla je naposled znana pogodba s krono. Košutovci so v novem koalicijskem ministrstvu prišli skoro do neomejene vlade in jeli so graditi neodvisno Ogrsko. Pravi Mažari pa se vendar niso mogli iznebiti vseh dvomov; opazili so namreč, da so prejšnji revolucionarji postali precej krotki. O vojaških koncesijah ni bilo nič več čuti, Weckerle, ministrski predsednik, ni imel velikih pregledov s svojimi ministri-tovariši iz neodvisne Košutove stranke.

Kriza se je pričela najprej v Košutovi stranki, ki se je ločila v radikalno krilo in v brezpogojne pristaše Košutove in Polonyjeve, trgovskega in pravosodnega ministra. Od tedaj je bil neprestan spor v neodvisni stranki, ki so ga pa Ogrji pred svetom spretno zatajevali. Gotovo je, da so se možje, ki jim ni po volji neomejena vlada Košutovcev, zaro-

tili, da odkrijejo svetu, kakšni so pravzaprav ti ministri, kateri uživajo zaupanje kraljevo in reformujejo vso Ogrsko.

Prvi je udaril bivši budimpeštanski župan Halmos, ki je odkril skrajne umazanosti, katere je uganjal pravosodni minister Polonyi, ko je bil še advokat. Tudi drugi so se oglašili, tako, da ga ni kmalu enega zločina v kazenskem zakoniku, katerega ne bi bil Polonyi po izjavah svojih nasprotnikov kriv.

To bi naposled ne bilo nič nenavadnega. O ministrih se navadno ne govore posebno lepe stvari. Vsa brezmejna mažarska korupcija je prišla šele na dan, ko se je cela neodvisna stranka zavzela za obtoženega ministra. Mesto, da bi tožil, je Polonyi izročil svojo afero neodvisni, svoji lastni stranki, ki je seveda pod pritiskom načelnika in ministra Košuta izjavila, da je cela stvar poravnana. Polonyi je opran in nedolžen. Polonyi si je med tem časom tudi preskrbel izjavo Halmosovo, ki je prekladal svojo obtožbo. Dasi so sinovi Halmosovi izjavili, da je na očeta pritiskal po naročilu Polonyja samega domači zdravnik Wein, ki je Halmosa strašil s smrtjo in blaznico, ako ne prekliče tako usodnih obtožb, je neodvisna stranka s Košutom na čelu izjavljala, da stvar smatra za poravnano. Polonyi je prišel pri obravnavi o pravosodnem proračunu celo v zbornico in žel mnogo navdušenih Eljen-klicev.

Ne tako v ministrskem svetu. Izpočetka tudi tukaj niso hoteli ukreniti ničesar, da varujejo ugled vlade nazunaj; brezdomno so s Polonyijem v zvezi še drugi ministri, predvsem njegov prijatelj Košut. Mislili so, da bodo vso stvar pokrili. Kakor je videti, je pri vsem najmanj kompromitiran ministrski predsednik Weckerle in izpočetka je bil videti tudi grof Andrassy, minister za notranje zadeve. Andrassy je namreč najbolj silil, naj Polonyi sam spravi svojo stvar pred sodišče, da tam reši svojo čast.

Račune je vsem od kraja do konca prekrizal poslanec Lengyel, katerega je izključila neodvisna stranka iz svoje srede, ker je nastopal v stranki proti Polonyju. Lengyel je hud Mažar, toda pošten človek. Predno se je lotil Polonyja, je imel opravka s podpredsednikom Košutove stranke, Gabriel. Ugronom, kateremu je očital, da se dá podkupiti. Ko so stvari prikipale do vrha, je Lengyel objavil v listu »A Nap« obtožnico proti Polonyju. Članek se začneja z znanimi besedami, katere je rabil tudi Zola v aferi Dreyfusovi: »Jaz dvigam obtožbo.« Lengyel obtožuje Polonyja med drugim ravno tistih zločinov, katerih ga je obtožil Halmos, ki je pa svojo obtožbo prekladal. Povrh pa Lengyel spravlja na dan še druge gorostasne stvari. Bistveno dolži Lengyel pravosodnega ministra sledečih stvari:

Člani sedanje Košutove stranke so bili z ministrstvom Feyervaryjem, proti kateremu

so se v javnosti kruto bojevali, v vedni tajni zvezi. Sedanji podpredsednik Košutove stranke, Gabriel Ugron, se je celo domenil s Feyervaryjem glede neke pravde, ki jo je imel. Pritiskal je namreč na Feyervaryja, naj ta izposluje pri tedanjem justičnemu ministru Lanyju, da bo v pravdi proti Ugronu izročil obtožbo drugemu državnemu pravdniku, ki je bil Ugronov prijatelj. Ugron je v tej zadevi s Feyervaryjem sklenil popoln kompromis.

Polonyi pa je kriv goljufije, krivičnega pritiskanja na stranke, krivih priseg in izpovedb v sledečih slučajih, katere je navedel že Halmos: 1. v zadevi Czeryjevi, 2. v pravdi donavske parobrodne družbe, 3. v pravdi električne mestne železnice, 4. v pravdi Gschwindtove tovarne. Konečno je Polonyi v zvezi z neko Elizabeto Beke, sedanjega guvernerja na Reki prisilil do krivičnega dejanja. Kar pa Polonyja najbolj kompromituje, je to, da je špičonal cesarja in sicer neprestano. Imel je stalno zvezo z baronico Belo Schöneberger neko židino in intimno prijateljico cesarjevega adjutanta, grofa Paara. Še ko je bil odvetnik, je Polonyi od Bele Schöneberger izvedel vse o naklepih in mislih cesarjevih, te novice pa potem prodajal okolu. S temi novicami se je Polonyi okoriščeval na dve strani. Povedal jih je Francu Košutu in — kakor sedaj Polonyi sam priznava — grofu Andrassyju; ta sta potem, natančno poučena o razpoloženju cesarjem, s cesarjem o pravem času pogajala, ga pridobivala zase, prepričevala itd. Na drugi strani pa je Polonyi stvari, ki jih je pravil cesar, pri javnem banketu radikalnega Sas-kluba, porabil za to, da je žalil kralja in se je proti njemu dvignila obtožba zaradi razžaljenja veličanstva, ki pa je bila, kakor hitro je Polonyi postal minister, ustavljena. Prijateljstvo z baronico Schöneberger se je pa kmalu razdrlo. Konec marca l. 1905 je namreč baronica Schöneberger prišla k tedanjemu šefu budimpeštanske policije Rudnayu ter mu potožila nekako sledeče: Polonyi me je obiskal v moji dunajski vili ter me prosil, naj svoje razmere s cesarjevim generalnim adjutantom grofom Paarom, porabim za to, da ogrski koaliciji izdam vse, kar po zvijači izvem o kraljevih namerah in načrtih od grofa Paara. Zato bom dobila od koalicije 50.000 K, ki jih bosta dala dva grofa, katere sta v koaliciji. (Andrassy?) Baronica je res pri koaliciji potom Polonyja opravljala posel špijone. Ko pa je izvedela, da sta grofa v koaliciji izročila Polonyju 50.000 kron za baronico, jih je ta od Polonyja res zahtevala. Polonyi pa jih ni hotel izročiti. Policijski šef Rudnay je v tej zadevi konferiral z ministrom za notranje zadeve Kristoffijem, ki je pa odločil, da pri tako kočljivi stvari ni moč ničesar storiti. Ko je Polonyi postal pravosodni minister, je pregovarjal baronico, naj mu vrne njegova pisma. Povabil jo je k sebi in, ko mu pisem ni hotela izročiti, jo je vrgel na divan in jo preiskal. Ba-

LISTER.

Črni Peter.

Angleški spisal Conan Doyle.
(Dalje.)

»Kakšen norec sem vendar bil!« je vzkliknil. »Seveda se tako glasi. Torej moremo še pomen črk J. H. W. raztolmačiti. Pregledal sem že stare zaznamke borznih mešetarijev, ne morem pa leta 1883 najti imena, ki bi odgovarjalo tem začetnim črkam. Toda vendar se mi dozdeva, da je to najvažnejši sled, katerega imam. Te črke bi tudi lahko pomenjale ime morilčeve. Ali se vam to ne zdi mogoče, gospod Holmes. Razen tega je pa ta dokument, ki obsega zaznamek tako številnih vrednostnih papirjev, za umor vsaj zdaj zelo važen.«

Holmesu se je na obrazu poznalo, da je prišel, ker so se stvari tako zasukale, popolnoma iz tira.

»Strinjam se z Vašim domnevanjem,« je rekel. »Priznati moram, da ta beljeznica, ki v protokolu ni omenjena, mojim hipotezam nekoliko škoduje. Napravil sem si teorijo, v kateri pa ni prostora za to knjigo. Ali ste že poskusili kateri tu označenih papirjev najti.«

»Ravnokar se povprašuje po bankah. Seveda je najbrže popolni register delničarjev teh južnoamerikanskih vrednostij v Ameriki in trajalo bo par tednov, predno dobimo potrebno sporočilo.«

Holmes je s povečalnim steklom opazoval platnice belježnice.

»Tu je madež,« je rekel.

»Gotovo, od krvi. Vsaj sem Vam vendar povedal, da sem knjigo pobral na tleh.«

»Ali je bil madež zgoraj ali zdolaj?«

»Na strani, ki se je dotikala tal.«

»Iz tega sledi, da je knjiga padla na tla, ko je bilo hudodelstvo že napravljeno.«

»Vsekako, gospod Holmes. To okoliščino sem tudi vpošteval in dozdeva se mi, da je morilec knjigo na begu izgubil. Ležala je blizu vrat.«

»Pri umorjencu seveda niste našli nobenega izmed označenih papirjev.«

»Ne.«

»Ali mislite morda iz tega ali onega vzroka, da je bil kapitan tudi oropan.«

»Ne, gospod Holmes. Vse je nedotaknjeno.«

»Ve to Bog! Interesanten slučaj. Našli ste razventega tudi še nož?«

»Da, bodalo, ki je bilo še v nožnici. Ležalo je pri njegovih nogah in Careyeva žena ga je spoznala kot možjevo lastnino.«

Holmes je nekaj časa premišljeval.

»Dobro,« je rekel konečno, vendar moram iti z Vami, da si sam vse ogledam.

Hopkins je veselo vzkliknil.

»Hvala Vam, gospod Holmes. S tem me oprostite velikih skrbi.«

»Pred osmimi dnevi bi šlo to lažje,« je odgovoril Holmes. »Toda tudi zdaj morda ne bo moj obisk popolnoma brezuspešen. Watson, če imaš čas, sedaj bi mi bilo zelo ljubo, če me spremljaš. Če hočete naročiti voz, gospod Hopkins — v četrte ure bomo gotovi za odhod v Forest Roso.«

Nekaj milj smo se vozili skozi ostanke nekdanjih velikanskih gozdov, ki so del včakega saškega gozda. Ta gozd je te osvojevalce dolgo časa oviral in branil Brite skozi šestdeset let. Veliki del tega gozda je že posekan. Tu so nastale prve železarne, in z lesom dreves so topili prvo rudo. Ker so našli na severu bogatejša polja, so opustili te sklade. In le opustošeni gozdovi in velike luknje v zemlji pričajo o delu preteklih časov. Tu je stala ob vznožju zelenega hriba dolga, nizka, iz kamnja zidana hiša, ne daleč od nje je vodila steza. Bližje te steze je stala mala hiša, ki je bila od treh strani obdana od drevja in grmičevja. Vrata in eno okno se je videlo s steze. V tej hišici se je zgodil umor.

Hopkins naju je peljal najprej v hišo, kjer

naju je predstavil stari ženi z osivelimi lasmi — vdovi Careyjevi. Njen prepadel obraz z globokimi brazdami in rdeče obrobjenimi očmi, iz katerih se je videl še strah, je pričal o bedi in žalosti, katero je pretrpela. Poleg nje je stala hči, blede, plavolaso dekle, ki je naju nekako kljubovalno gledala, ter dejala, da je vesela radi očetove smrti in da blagoslovj roko, ki ga je prebodla. Bile so grozne družinske razmere, katere smo videli. In občutili smo olajšanje, ko smo prišli zopet na pristo ter stopali po stezi, po kateri je hodil umorjen, proti njegovi kajuti.

Ta hišica je bila popolnoma primitivna. Stene so bile lesene, streha iz desk, poleg in nasproti vrat je bilo okno. Hopkins je potegnil ključ iz žepa in je hotel odkleniti, toda naenkrat je obstal in na njegovem obrazu se je bralo začudenje in presenečenje.

»Nekdo je bil pri vratih,« je rekel.

To je bilo vsekako neizpodbitno dejstvo. Na lesu so se videle zareze, praske, ki so bile še popolnoma nove, kakor da bi bile ravnokar napravljene. Holmes je preiskal okno.

»Tudi tukaj je nekdo skušal vdreti. Naj bo že kdorkoli, vendar posrečilo se mu ni. Prav žalosten vlomilec je moral biti.«

»Stvar je največje važnosti,« je rekel inšpektor, »prisegel bi, da teh sledov večeraj zvečer še ni bilo.«

ronica mu je nato pljunila v obraz in izjavila, da pisem nikoli ne dobi, ker so v drugih rokah. Baronica je pisma izročila Lengyelu, ki je eno izmed teh pisem objavil v »A Napu«. To pismo se glasi:

Budimpešta, 1. februarja 1905.

Milostljiva gospa baronica!

Vi bi lahko zelo koristili celemu narodu, ako bi se hoteli informirati o vseh podrobnostih o sprejemu Tisze in me o tem obvestiti. Jaz bi sicer sam šel na Dunaj, toda to bi vzbudilo preveliko pozornost in bi mi nakopalo neprijetnosti. Bilo bi nekaj velikega, ako bi jaz izvedel, kaj je kralj dejal Tiszi. Kakšno je razpoloženje na dvoru in so li tam za to, da kralj sprejme tudi Košuta? Če kralj to stori, bo užival toliko popularnosti, kakor še noben kralj. Če imate kakšno važno in nujno vest zame, mi lahko popoldne med 3. in 6. uro telefonirate, kadar hočete. Na vsak način pa odpisite ali pa pridite sami v Budimpešto. Vaš častilec Geza Polonyi. Adresa je: »Gospa baronica Bela Schönberger, Dunaj, Johann Straussgasse 34.«

Pismo je v »A Napu« objavljeno v faksimilu.

Stvar je vzbudila velikansko razburjenje. 22. t. m. zvečer se je zbrala neodvisna stranka. Polonyi se je zagovarjal sam. Dejal je, da je izročil vse dokumente predsedstvu neodvisne stranke, ki se je na tej podlagi prepričalo, da je Polonyi nedolžen. Sodišču ne gre izročiti zadevo justičnega ministra samega, ki je edinoletni parlamentu odgovoren. V neodvisni stranki ni nobene edinosti. Ratkay izjavi, da bi bilo vendar boljše, če bi Polonyi tožil pred sodiščem. Nato pravi Košut: »Prosim, ne pregrevajmo več te stvari!« Kar se tiče pisem na baronico Schönberger, izjavi Polonyi, da sta za ta pisma vedela Franc Košut in grof Andrassy. Polonyi se vedno bolj razburja. Nagy in Kmetthy zahtevata, naj Polonyi izroči stvar sodišču. Nato razglasi Košut, ne da bi se vršilo glasovanje, sklep: Polonyiju se izreče zaupanje. Ko se gre za izključitev Lengyela, se večina članov neodvisne stranke odpravi, le 50 glasuje za izključitev. Šele, ko preti Polonyi z različnimi neprijetnostmi, izključijo Lengyela.

Se hujše je cela stvar zadela ministra. 22. t. m. se je zbral ministrski svet dvakrat k seji. Grof Andrassy z vso odločnostjo taji, da bi bil on kaj v zvezi s špijonažo baronese Schönberger in Polonyia. Andrassy izjavi, da s Polonyjem ne mara več skupaj sedeti v ministrstvu. Izpoveda se je raznesel glas, da bo odstopil Andrassy, pozneje, da odstopi Polonyi, končno pa da bo odstopil celi kabinet. Najnovejša poročila so sledeča:

Budimpešta, 22. jan. Ministrski predsednik dr. Weckerle se poda 23. t. m. po ministrskem svetu na Dunaj.

Budimpešta, 22. jan. Dr. Weckerle je v ustavni stranki dejal, da upa, da bo celo zadevo poravnal. V neodvisni stranki pa je izjavil Košut, da je treba vztrajati pri prvotnem sklepu: Stvar je že poravnana.

Budimpešta, 22. jan. 15 najodličnejših članov neodvisne stranke je izjavilo, da se stvar tako dolgo ne more smatrati za poravnano, dokler Polonyi ne toži pred sodiščem. Tako dolgo ne more stranka ne izreči zaupanja, ne sklepati o zadevi meritorično.

Budimpešta, 22. januarja. Za naslednika Polonyjevega imenujejo šefredakterja lista »Magyar Ország« Hollota.

O zadevi Polonyjevi so se seveda izrazile že vse stranke. Ljudska stranka je na iniciativno podpredsednika Rakovskega, izjavila, da mora Polonyi izstopiti iz kabineta, ker drugače je edinstvo koalicije v največji nevarnosti. Cesar se seveda za zadevo Polonyjevo izredno zanima. Cesar je pooblastil ministra za zunanje zadeve Aerenthala, naj se telefonično informira o celi stvari pri podpredsedniku ljud-

ske stranke Rakovskemu. Kako bo izpadla cela zadeva, je najbolj odvisno od grofa Aladarja Zichyja, ogrskega ministra a latere na kraljevem dvoru. V današnjem ministrskem svetu (21. t. m.) bo Zichy poročal, kako je odločil cesar.

Najbolj zanimivo je to, kako se je 22. t. m. vršila seja poslanske zbornice. K justični debati namreč Polonyi ni prišel, zastopal ga je Güntler. Vsi specialni in generalni govorniki so se črtali iz govorniške listine. Vse je bilo hladno sprejeto brez debate, ravnotako proračun honvedskega ministra. Nikdo se ni oglasil za nacionalne vojaške zahteve.

Celo stvar je dramatično spravila do vrhunca baronica Schönberger. Poizkusila se je v svoji vili zastopiti z morfiljem. 22. t. m. poročajo, da ji je že odleglo in da ni nobene nevarnosti več za njeno življenje. Baje je, predno se je zastrupljala, konferirala vso noč s Polonyjem.

Najbolj obtežljivo za Polonyja je, kar je izjavil bivši minister za notranje zadeve Kristoffy. Ta je namreč v celotnem obsegu potrdil stvar z baronico Schönberger. Dejal je, da je svojčas bil v celi stvari obveščen od budimpeštanskega policijskega ravnatelja Rudnaya, v katero se pa ni hotel vtikati, ker se je takrat politično obzorje zelo jasnilo in je Franc Košut dosegel v pogajanjih z dvorom že toliko uspehov, da bi bilo neumestno, položaj zopet zaplesti z afero Polonyi — Schönberger. Sicer pa — pravi Kristoffy — ima cela stvar zelo kočljivo politično ozadje, kar nočem odkriti sedaj, ampak le, kadar bom pozvan pred sodišče za pričro.

To je izpodmaknilo Polonyju tla tudi v neodvisni stranki. Polonyi je namreč izjavil, da je tudi ekskuzivni odbor neodvisne stranke vedel za špijonažo Schönbergerce. Ko je prišel Polonyi 22. t. m. zvečer v klub svoje stranke, ga je malokdo pozdravil. Vrh tega pa Lengyel izjavlja, da bo objavil o Polonyju in Košutu vse druge stvari ter jih dokazal v zbornici in pred sodiščem. Lengyel je že začel. Piše sledeče:

»Glasilo neodvisne stranke »Független Magyar Ország« je bilo od kabineta Feyervaryjevega, proti kateremu se je bojevalo, subvencionirano z 29.000 kronami, katere pa Feyervary ni izplačal. Sedaj se trudi uprava lista dobiti teh 29.000 K od sedanje vlade. Košut vé za celo stvar, ker je bil nekoč z založnikom lista v najtesnejši zvezi.

Vladni korespondenčni biro je po stari navadi utajil, kako se je v resnici vršila seja neodvisne stranke, kjer je Košut, ne da bi pustil glasovati, izrekel Polonyju zaupanje in Lengyela izključil. Hrvaškim listom poročajo z Dunaja, da v avstrijskih poslaniških krogih vse odločno zahteva, naj skupna vlada stori vse korake, da ne bo treba avstrijskim resortnim ministrom občeovati z ogrskimi resortnimi ministri, proti katerim se dvigajo take obtožbe.

»Pesti Naplo« objavlja, kaj je Polonyi v neodvisni stranki navedel v svojo opravičbo. Dejal je, da je baronica Schönberger bila njegova klijentinja. Pisal ji je, ker je vedel, da ta ženska občuje z visokimi osebam na dvoru. Polonyi pravi, da je s tem izvršil veliko patriotično dejanje, kajti bila je v nevarnosti ustava. Na drugi način ni mogel dobiti z Dunaja poročil. Sicer pa so o tej zvezi vedeli člani izvrševalnega odbora neodvisne stranke.

Zelo prizadet mora biti pri celi stvari tudi podpredsednik neodvisne stranke Ugron. Dasi ga je Lengyel obdolžil nečuvnih stvari, izjavlja Ugron v »Pester Lloyd« da, proti Lengyelu ne bo ničesar ukrenil, kajti Lengyel je zelo domišljav človek, katerega nikdo ne upošteva. Ugron pravi, da je bil sicer res prijatelj z nekaterimi ministri v Khuenovem kabinetu, da pa je Lengyel ravno tako intimno občeoval s Khuenovci.

Eden drugega tlačijo v blato. Cela res-

nica se bo težkokdaj izvedela. Vsa ta korupcija pa tudi vzlic aferi Polonyjevi ne bo prej padla, predno ne pade ves brutalni režim sedanje mažarske parlamentarne vlade, ki se naslanja na parlament, v katerem je komaj 10% vsega ogrskega ljudstva zastopanih. Bolj kot le kdaj, se je sedaj pokazalo, kako potrebna je volivna reforma pri nas in na Ogrskem. Pri nas — da se Ogrom postavi nasproti vsa ljudska volja tostran Litve, onstran Litve pa zato, da se stere krivična samovlada številno in moralno propalega mažarskega plemena.

Državni zbor.

Dunaj, 22. jan.

Uradniške plače.

Gospodsk zbornica je včeraj rešila izpremembo temeljnega zakona, s katerim je volivna preosnova gotova. V četrtek reši gospodsk zbornica še zakon v varstvo volivne svobode. S tem je končan dolgoletni boj za splošno in enako volivno pravico. V ponedeljek ima sedanja poslanska zbornica zadnjo sejo, meseca maja vrše se nove volitve.

Pred zaključkom pa je v zbornici navadno največja vihravost. Ta in oni hoče še za svoje volivce nekaj spraviti v razgovor, in zbornica ima hvale vredne namen v zadnjih sejah na vrh na nos nadomestiti zamujeno delo. Minole dni je zbornica sklenila že več važnih zakonov; ni pa pretirano, ako trdim, da morda polovica poslancev ni prečitala vseh zakonskih načrtov. Več zanimanja je izprva zbornica kazala za uradniške in profesorske plače. Sinoči pa zbornica ni bila več sklepčna. Seja se je pričela ob 3. uri. Do pol 9. ure so govorili Peschka, Heilinger, grof Sternberg, dr. Löcker, Seitz, Shiernia, Prohazka, dr. Gessmann, finančni minister in polanec Pacher. Zadnji govornik je tako dolgo mučil poslance s svojo »govoranco«, da so mnogi pobrali klobuke in odšli. To priliko je porabil ob pol 9. uri grof Sternberg, da se maščuje, ker mu je bil predsednik zaradi raznih napadov odtegnil besedo. Predlagal je, naj se soštejejo navzoči poslanci. Našteli so jih le 92. Ker ni bilo prisotnih 100 poslancev, in zbornica ni bila sklepčna, je moral predsednik zaključiti sejo. Zbornični sluge so v pozni noči taval po Dunaju z naznanili, da je danes zopet seja. Z vso pravico vprašamo: Kje so bili sinoči tisti poslanci, ki so tako strašno priazni gospodom uradnikom in profesorjem? Niti sinoči niti danes, ko so se vršila glasovanja, nismo opazili niti enega slovenskega naprednjaka. To samo konstatujemo brez vsacega komentaria.

Danes so govorili še Slama, Hofer, dr. Kramář, Seitz, dr. Petelenz, minister dr. Marchet, dr. Straucher, Bendel in Schreiter ter poročevalec Skene. Skoraj vsi govorniki so v resolucijah in predlogih izražali še posebne želje. Ker pa je včeraj finančni minister dr. Korytovski izjavil z vso odločnostjo v imenu vlade, da odklanja vse predloge, ki bi še povišali troške, je zbornica odklonila vse predloge, ki niso bili sprejeti že v finančnem odseku. Ob 4. uri so bile uradniške in profesorske plače rešene. Zbornica je sprejela tudi celo kopico resolucij, ki naj jih vlada upošteva ali pa položi na polico. Proračunski odsek pa je tudi sklenil zakon, ki pooblašča vlado, da sme vse višje troške, s kongruo okroglo 33 milijonov, v tekočem letu pokriti z blagajničnimi preostanki. S tem hoče in mora parlament varovati svojo pravico, ki pa je v Avstriji že davno jako dvomljive vrednosti. Dr. pl. Körber je izdal denar brez parlamentarnega dovoljenja, sklicujoč se edino na paragraf 14.

Kongrua.

Stojan utemeljuje nujnost predloge o kongru. Proti nujnosti govori socialni demokrat Schuhmeier, ki klobasa o cerkvi, ki je veliko podjetje in zahteva od države, naj se zvišajo njenim delavcem plače. Tudi niso duhovniki uradniki države, ampak podaniki tuje oblasti. Cerkev ima v Avstriji 950 milijonov premoženja, vsako leto pa k svojem kapitalu pridene 35 milijonov čistega dobička. Govornik govori o kulturnem boju na Francoskem, katerega je kriva cerkev, ker hoče vladati nad državo. Cerkev tudi ni vredna podpore, ker se bori proti svobodni šoli z vsemi sredstvi. Krščanstvo je sicer dobro in pravo, toda katoličanstvo so duhovniki ubili. Katoličanstvo je sovražno kulturi, napredku in delavstvu, zato bodo socialni demokratje glasovali proti nujnosti. Ko se je Schuhmeier odahnil, je govoril protestant poslanec Güntler. Branil je religijo sploh, govoril o položaju protestantovske duhovščine ter izjavil, da bo glasoval za nujnost. Tschann naznani, da bo pri generalni debati predlagal, naj se vrši tretje branje predloge šele tedaj, ko bo državna zbornica že glasovala o reformi zokona. Po končani debati govorita generalna govornika Choc proti, Thurnher za predlogo. Pri glasovanju je sprejeta nujnost proti glasovanju socialnih demokratov in skoro vseh svobodomislelnih Nemcev, ki mislijo ustanoviti svoj svobodoljubni blok. Poročevalec dr. Fuchs okrajša debato znatno, ker ne govori, ampak se sklicuje na tozadevno tiskano poročilo proračunskega odseka. Dobernig predlaga konec seje, toda predlog je odklonjen. Nato govori naučni minister dr. Marchet, ki nproroča zakon. Ker socialni demokratje in mnogo Nemcev neprestano zahteva konec seje, se seja zaključuje ob četrtna na 11. uro ponoči. Prihodnja seja jutri, 23. t. m., ob 11. uri zjutraj.

Kdaj bodo nove volitve?

Beležili smo dozdej vse raznovrstne vesti o bodočih volitvah. Iz zanesljivega vira po moremo danes poročati, da so vse dosedanje trditve prezgodnje. Dunajska vlada se še ni odločila; na noben način ne bodo pred koncem aprila, dalje je to tudi gotovo, da bodo meseca maja gotovo dovršene; vse drugo so same podmene.

Za obrtnike.

Dunaj, 22. jan.

Danes je zboroval obrtniški odsek, v katerem so poleg nekaterih poslancev obrtniški večaki iz raznih kronovin. Ta korporacija ima jako lep namen, z nasveti in predlogi pospeševati razvoj obrtništva. Žal, da ostanejo mnogi nasveti le na papirju. Vzrokov je več, poglavita pa sta: Prvič se vedno v merodajnih krogih ni prodrlo prepričanje, da je rokodelc, mali obrtnik, bolj potreben državne moralne in gnotne podpore, nego velika industrija. Naj nas nihče krivo ne razume. Poznamo in priznamo veliki gospodarski in finančni pomen industrije za državo in posamezne narode. Toda ona navadno razpolaga s kapitalom, in denar je sveta vlada. Mali obrtnik pa se bori za obstanek, podoben je večkrat vrbu med kragulji. Povsod najde industrija več zavetja in zagovornikov, nego rokodelstvo. Posledica je ta prikazen tudi našega fiskalnega sistema. Finančna uprava raje išče davkov pri enem velikem podjetniku, nego pri stoterih malih obrtnikih. To opažamo tudi pri zalaganju armade.

Drugi vzrok obrtniške bede pa je, da je država do najnovejšega časa premalo storila za obrtniški stan. Veljalo je načelo o prostu

»Morda kak radoveden vaščan,« sem opomnil.

»Zelo negotovo. Ti se ne upajo niti na kapitanovo zemljišče stopiti, tem manj pa v kajuto vdreti. Kako mislite vi o tem, gospod Holmes?«

»Zdi se mi, da nam je sreča zelo naklonjena.«

»Ali menite, da bo dotičnik že prišel?«

»Najbrže. Mislim, da bodo vrata odprta. Poskušal je, ključavnico z nožem odpreti, kar pa ni šlo. Kaj bo torej napravil?«

»Prišel bo to noč z boljšim orodjem.«

»Tudi jaz tako mislim. Torej bo naša krivda, če ga ne sprejmemo. Za enkrat si hočemo kajuto od znotraj ogledati.«

Sledovi krvi so bili izbrisani, toda oprava tega malega prostora je stala še vedno tako kakor v oni noči, v kateri se je zgodil umor. Dve uri je Holmes preiskoval vsako stvar z največjo pozornostjo, toda videl sem na njegovem obrazu, da vzlic temu ni imel uspeha. Samo enkrat je prenehal s svojim trdopolnim delom.

»Ali ste od te deske na steni kaj proč vzeli, Hopkins?«

Ne, absolutno nič.«

»Toda vendar je nekdo nekaj proč vrgel. Tu v kotu je manj prahu kot drugod. Morda je ležala na tem mestu kakšna knjiga, morda tudi škaflija. Sicer pa ne opraviš tukaj ničesar. Pojdiva, Watson, za par ur v gozd, tam bova gledala cvetlice in poslušala petje ptic. Snidemo se pozneje zopet tukaj, gospod Hopkins in potem počakamo skupaj, da se na-

tančneje seznanimo z gospodom, ki je bil v pretečeni noči tukaj.«

• • •

Bila je enajst ura, ko smo se pripravili za sprejem. Hopkins je bil za to, da se puste vrata odprta, toda Holmes je menil, da bi to pri neznanu vzbudilo sum. Ključavnica je bila zelo enostavna, in treba je bilo močnega noža, da se odpre. Holmes je tudi predlagal, da ne čakamo znotraj, temveč zunaj v grmičevju pred zadnjim oknom. Na ta način bi lahko obiskovalca opazovali in videli, če bi prižgal luč in kaj pravzaprav pri svojih nočnih obiskih išče.

Dolgo, mučno čakanje je bilo. Toda vendar smo bili vznemirjeni kakor lovec, ki leži blizu izvira in čaka na žejno zver. Kakšno divje bitje to boče, ki se priplazi v tej temni noči? Ali bo grozoviti tiger z ostrimi zobmi in kremplji, katerega bomo šele po trdem boju zmagali, ali bo boječ šakal, ki je le slabotnikom in neoboroženim nevaren?

Tiho in na vse pripravljeno smo ležali pod grmom. Začetkoma so nas zabavali koraki posameznih vaščanov in pa glasovi, ki so prihajali iz vasi. Toda polagoma je tudi to prenehalo in nastala je popolna tihota. Le udarci s stolpa vaške cerkve so razodevali, da čas poteka. Skozi listje nad nami je padal droben dež.

Ura je odbila pol treh, ko smo zaslišali od vrtnih vrat sem oster glas. Nekdo je vrata zaloputnil. Potem je bilo dalj časa zopet vse mirno. In že sem mislil, da smo se zmotili. Tedaj smo pa zaslišali od druge strani hišice

korake in takoj nato praskanje z nekim železnim orodjem. Neznanec je skušal ključavnico vlomiti. Danes je bil spretnejši ali je bilo pa njegovo orodje boljše, pero je zapokalo — in vrata so zaškripala. Prižgal je žveplenko in takoj nato smo videli nemirno gorečo luč v kajuti. Skozi tanek zastor smo lahko vse opazovali, kar se je godilo v kajuti.

Nočni obiskovalec je bil mlad, tanek in slaboten človek z majhnimi črnimi brkami, kar je delalo njegov obraz še bledejši. Star še ni bil dosti čez dvajset let. Nisem videl še človeka, ki bi se bolj bal. Klepetal je z zobmi in se tresel na celem telesu. Bil je dobro oblečen, imel je jopič, hlače do kolen in suknjeno čepico. Videli smo, kako se je s strahom oziral. Potem je vtaknil svečo v steklenico, jo postavil na mizo in izginil v kotu sobe. Ko smo ga zopet zagledali, imel je veliko knjigo, jeden zvezek izmed dnevnikov, ki so bili na polici. Naslonil se je na mizo ter naglo listal po knjigi, dokler ni našel mesta, katerega je iskal. Potem je ježno stisnil pest, zaprl zopet knjigo, jo postavil na prejšnje mesto in ugasnil luč. Ko se je ravno pripravil k odhodu, ga je Hopkins prijel za roko. Zakričal je od strahu, ko je videl, da je prijet. Svečo smo zopet prižgali in tako smo videli našega usmiljenja vrednega ujetnika tresočega se v rokah policijskega uradnika. Padel je na kovčeg ob steni ter nas nekako proseče gledal.

»No, vi lepi dečko,« je rekel Hopkins, »kdo ste, in kaj iščete tukaj?«

Mož je zbledel. Ko se je konečno vendar zopet nekoliko ojačil, je odgovoril:

»Vi ste gotovo tajni policaji? Vi mislite da smo v zvezi z umorom Petra Careya? Za gotavljam Vas, da sem nedolžen.«

»O tem bomo pozneje govorili,« je odgovoril Hopkins. »Najprej, kako se imenujete?«

»John Hopley Neligan.«

Zapazil sem, kako sta se Holmes in Hopkins pogledala.

»Kaj počenjate tukaj?«

»Ali morem privatno in zaupno z Vami govoriti?«

»Ne, prav gotovo ne.«

»Zakaj naj Vam pa potem sploh kaj pri-povedujem?«

»Če nočete odgovarjati, se Vam bo pred sodiščem slabo godilo.«

Mladi mož se je hotel najprej izogibati, toda vendar je naposled izpovedal.

»Torej dobro, hočem Vam povedati,« je začel. »Zakaj bi pa ne? Seveda mi je zopna misel, da se bo zopet govorilo o tem starem škandalu. Ali ste že slišali o Dawsonu in Neliganu?«

Na Hopkinsovem obrazu sem videl, da mu je bilo to popolnoma neznano. Nasprotno se je moj prijatelj Holmes zelo živo zanimal.

»Vi menite bančno firmo,« je rekel. »Napravila sta s pol milijonom funtov bankrot, uničila skoraj vse rodbine v celi grofiji Cornwallški, Neligan je ušel ter popolnoma izginil.«

»Da, in ta Neligan je bil moj oče.«

(Dalje prihodnjič.)

konkurenci. Plavaj ali vtoni! Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal! Trebalo je mnogo govorov in bojev, da je bila vlada primorana vsako leto postaviti v proračun stalno svoto v prospek obnove. Lani je znašal ta državni prispevek 730.000 K. Proračunski odsek pa je zahteval en milijon, a ostalo je še pri starem. Za l. 1907 je trgovsko ministrstvo, oziroma obrtniški svet določil 782.950 kron stroškov in 81.000 kron lastnega pokritja iz povračila. Troški se razdele: Plače 248.180 kron (večinoma za obrtni muzej), dnevnice 23.640, remuneracije 16.000, potni stroški 28.000, obratni stroški 27.000, mojstrski kurzi, potni učitelji itd. 45.000, tiskovine 3200, knjižnica 3000, poprave 10.000, razstave 8000, ustanove za udeležence kurzov 56.000, vzorni obratni (stalni mojstrski tečaj) 10.000, podpore obrtnim zavodom 94.500, za vajence 19.000, za stroje, ki se prepuščajo zadrugam 80.000, posojilo zadrugam za prodajalnice, skladišča itd. 62.800, podpore za razne obrte 45.000 itd.

Sek. šef dr. Exner, ki hoče imeti prvo besedo v tej stvari, je danes pojasnil, da se snujejo obrtniški sveti, oziroma odbori v prospek obnove, tudi v Ljubljani, Opavi in Solnogradu. Te naprave, katerih je že 15 v Avstriji, so velikega pomena, ako so v pravih rokah. Kako pa naj n. pr. deželni odbor kaj stori v tem oziru, ako nima na razpolago večšakov? Isto velja več ali manj tudi o trg. in obrt. zbornici. Natančneje poročilo o delovanju obrtniškega sveta in zalaganju armade sestavim bodoče dni.

Francoski kulturni boj.

Liberalni listi, katerim v izmišljanju vesti iz razprav škofovske konference v Parizu, načeluje list za seksualne in druge temu podobne senzacije, »Journal«, vsevprek poročajo o različnih sklepih francoskih škofov, ki pa so se vsi porodili v uredniških »svobodomiselnih« glasil. Doselej pa je iz komunikacij konference znano zgolj to: 15. t. m. so se škofje ob 10. zjutraj zbrali v gradu La Muette. Škofje stanujejo v obližju, obedujejo pa v gradu kot gostje grofa in grofice Franqueville. Shod je izvolil štiri odbore. Prvi proučuje organizacijo javnega bogoslužja, drugi finančna vprašanja in bogoslužni prostovoljni donesek, tretji kakšno stališče naj nasproti vladi zavzame duhovščina, četrty vprašanje o semeniščih. Shod je poslal papežu udanostno izjavo ter bo v kratkem poslal tudi adresno vsem katoliškim škofom po vsem svetu.

»Temps« objavlja pogovor svojega rimskega dopisnika s papeževim tajnikom, kardinalom Merry del Val. Merry del Val je dejal sledeče: Papež Pij X. je že pred Božičem sestavil svojo encikliko. Pij X. se v svoji okoliščini ni dotaknil notranje uredbe bogoslužja na Francoskem, ker je naloga škofov, posvetovati se o posameznostih. Načelo itak poznajo. Posamezne stvari ureja papež le, ako ga v posameznih slučajih naprosijo škofje, naj odloči. Pij X. v treh točkah nikoli ne bo koncediral najmanjše stvari: tam, kjer se gre za avtonomijo hierarhije v notranjih cerkvenih zadevah, za nedotakljivost cerkvenega premoženja in za svobodo, katero določujejo že splošne francoske postavbe. Taka postava pa ni postava iz leta 1901, katero bi rad uveljavil Combes, kajti tudi ta postava je izjemna.

Volitve v rusko dumo.

Varšava, 15. jan.

Vse se povprašuje, kako bodo na Ruskem izpadle volitve v drugo dumo. Značilno je za politički položaj na Ruskem in za normalno stanje, ki vsak dan povzroči nova presenečenja, pokaže nove struje in naziranja ter se giblje v skrajnih ekstremih, da nihče ne ve in ne more zanesljivo preračunati, kakšna bo druga дума. Dobri poznavalci razmer sodijo, da bo druga дума še bolj revolucionarna kot prva, dasi je vlada volivno pravico odtegnila potom ministerialnih, senatorskih in gubernatorskih naredb vsem notoričnim nasprotnikom vlade. Tajno delo revolucionarjev pa je nepreračunljivo.

Gotovo je le to: V 18 gubernijah evropske Rusije, ki volijo 121 poslanec, je absolutna večina za kmečke volivne kurije, v dveh gubernijah, ki volijo 21 poslanec, je absolutna večina veleposestnikov, v drugih dveh gubernijah z 12 poslanci je absolutna večina meščanska, v 33 gubernijah pa, ki volijo 237 poslancev, nima nobena od teh kurij absolutne večine.

Toda, težkoča, preračunati izid volitev, leži še drugje. Nove Stolypinove volivne navedbe določajo namreč, da mora volivec v volivnem prostoru sam svojerodno zapisati na volivni listek ime kandidata; volivne listke razdeljuje ljudem — policija; volivec mora sprejem listka sam v posebni knjigi, ki mu jo prinese policaj, potrditi. Neglede na to, da bo policija pritiskala na volivce, na stotisoče pisanja neveseljih ne bo šlo volit. Volivna agitacija je vsaj za stranko kadetov, socialne demokrate in socialne revolucionarce sploh skoraj docela nemogoča. Volivnih shodov kadeti ne bodo smeli prirediti, ker so »nepostavna« stranka, kvečjemu bodo na volivnih shodih oktobristov lahko posamič govorili. Po mestih agitirajo kadeti natihem, na kmetih je pa to zelo težko, ker vsakogar takoj zasledijo in zapro.

Najmočnejša stranka — na papirju — je »Zveza ruskih ljudi«. V zapisku te stranke je zaznamovanih tri milijone imen. Večina teh ljudi je nevednih in zlobnih skupaj samo od polici e. Zelo dvomljivo je, ako bo 20 odstotkov teh vpisanih ljudi šlo volit. En milijon volivcev ima ustavna oktobristiška stranka.

Pristaši te frakcije, ki plačujejo v mestih en rubelj, na kmetih pa 10—20 kopejev strankinega davka, so še precej zavedni. Stranka »mirnega obnove«, kateri načeljuje grof Heyden, šteje komaj desetstisoč pristašev. Ta stranka je po načelih nekako med kadeti in med oktobristi.

Nikdo pa ne ve, kako bo s skrajno levimi, revolucionarnimi strankami, ki delajo »pod zemljo«. Med Poljaki, pravijo, da bo prišla na površje močna nacionalna avtonomistiška stranka. Da pa bodo prodrli na dan tudi politični socialni revolucionarji, ni dvoma. Seveda, njihovi voditelji ne bodo voljeni, ker jih je vlada potaknila v ječe in jih še bo. Če pride kdo do veljave, bodo čisto neznani teroristi.

Na vsak način ako pri volitvah propade vlada in zmaga revolucionarji, pridejo zli dnevi za Rusijo. Vlada bo na revolucijo od spodaj odgovorila z revolucijo od zgoraj, preklicala bo oktobristi ustavni manifest ter proglasila vseobčo vojaško diktaturo.

OD AVSTRIJSKO-ITALIJSKE MEJE.

Iz južnih Tirol poročajo dunajskim listom, da v severni Italiji zalagajo na meji mnogo orožja v skladišča, da bodo z njim v slučaju vojske oborožili prebivalstvo. Na vrhove gora spravljajo velike metelce svetlobe.

OBLETNICA RUSKE REVOLUCIJE.

Lodz, 22. januarja. Ob današnji obletnici revolucije se v nobeni tovarni ne dela. Tudi trgovine in banke so zaprte.

V aršava, 22. januarja. Ob obletnici revolucije nameravana stavka se ni posrečila. Na povelje oblasti so šole zaprte.

RUSIJA IN JAPONSKA.

V otvoritveni seji japonskega parlamenta je ministrski predsednik Saionji izjavil, da se trgovinska pogajanja z Rusijo mirno nadaljujejo in se ni bati nobenih konfliktov. Angleško-japonska zveza je trdna.

SRBIJA.

Srbska vlada je izročila avstrijskemu poslaniku v Belgradu odgovor na zadnjo noto Avstrije v zadevi trgovinske razpore. Srbska vlada izjavlja, da bo konkurenca nasproti avstroogrski industriji lojalna.

KRVAV BOJ ZA SEMENIŠČE.

V mesto Beaupreau, ki ima 4.000 prebivalcev, v bližini Angersa, kjer je bil rojen predsednik francoske ljudovlade Fallières, so došli ponoči vojaki iz Choletsa in Angersa, da preženejo iz semenišča semeniščnike in profesorje. Na napad so odpotali vojake skrivaj, a z avtomobili je bilo obveščeno beaupreausko prebivalstvo o nakani francoske vlade. Ob treh zjutraj je začelo prebivalstvo zvoniti na plat zvonč. Od vseh strani so prihajali močje, ki so zasedli semenišče poslopje. Ko je došel prefekt s svojimi uradniki, je stala pred semeniščem množica, močna več tisoč mož. Tla so posuli s črepinjami, da onemogočijo napad dragoncev. Vodstvo semenišča se je branilo odpreti vrata. Vojaki so nato naskočili semenišče. Začel se je boj. Na vojake so metali kamne in opeko. Podprefekt se je zgrudil z rano na glavi, ki mu jo je zadel vržen tram. Rana je nevarna. Ranjen je bil tudi polkovnik 77. pešpolka d'Amade, več častnikov in vojakov; d'Amade ima razdrobljeno čeljust. Vojaki so se morali umakniti in počakati ojačen. Šele čez nekaj ur so došli ženijski vojaki, katerim se je posrečilo, da so prišli do vrat semenišča. Podtaknili so pred vrata dinamitno patrolo in jo zažgali. Pok je bil silen, semenišča vrata so bila razstreljena, na sto korakov daleč pobite vse šipe. A še se ni posrečila zmaga vojakom, za vrata so namreč zgradili braniteljsko barikado. Ob 2. popoldne je došel iz Angersa prefekt z novimi vojaškimi silami. Ob 3. popoldne so navalili vojaki na semenišče z nasajenimi bodalci in s trobentanjem, a ponesrečil se je tudi ta raval, ker so metali na vojake stole in mize. Napadalcu se nato začeli pogajati. Prefekt je obljubil, da ne bodo zasledovali sodnijsko branilcev semenišča. Posredoval je superior, da se je razkropila množica. V boju za semenišče je bilo ranjenih 150 oseb, večinoma vojaki.

JAPONCI NA KOREJI.

Dokler so gospodarili Rusi s svojim vplivom na Koreji, so poleg njih lahko shajali Angleži in Američani, Kitajci in Japonci. Od inozemcev so Rusi jemali davek, a zato so smeli svobodno kupčevati. Zdaj pa Japonci ne trpe na Koreji poleg sebe niti »priateljev« Angležev. Jemljejo jim koncesije, ki so jih imeli pred vojsko in jih pridržujejo sebi. Nič boljše se ne godi drugim Evropecem. Še neugodnejše pa poročajo Angleži o razmerah v južni Mandžuriji. Japonci so tam vzeli trgovino v svoje roke in je z njimi konkurenca nemogoča. Angleški trgovci v Nučvanu se z žalostjo spominjajo časov ruske okupacije v Mandžuriji, ko so imeli trgovino v svojih rokah. Zdaj jih odriavajo Japonci. Južna Mandžurija je prenapolnjena Japoncev. Angleški listi naglašajo, da kljub lojalnosti do zaveznikov Japoncev ne more izostati nasprotstvo, ker ruši zaveznik ravnopravnost in načelo »odprtihi duri« v Mandžuriji na škodo Angležev. Znano je, da so izgubili Japonci simpatije Američanov, ki se upirajo japonski povodnji v Kaliforniji. Radikalni angleški listi pišejo zdaj, da ne sme angleška vlada podpirati Japoncev nasproti Američanom.

Ali ste že ponovili naročnino na »Slovenca? Blagovolite to takoj storiti. Pridobivate »Slovenca« novih naročnikov.

Prvo leto Piljevega društva.

Piljevo društvo, ki je bilo ustanovljeno šele meseca marca lani razpošilja svoje poročilo o dosedanjem delovanju. Članov je imelo društvo dne 31. decembra lanskega leta 17.808. Deželnih svetov je osem, v Bregencu, Gradcu, Inostotu, Celovcu, Lincu, Pragi, Solnogradu, Št. Hipolitu. Krajevni skupini je 140, shodov je priredilo društvo več sto.

Letaka je izdalo društvo dva. Piljevo društvo ima tudi dopisovalni urad, katerega se katoliško časopisje marljivo poslužuje. Osrednje društvo je imelo okroglo 177.000 kron dohodkov. Izdali so 48.000 kron za ustanovitev, upravo, letake, za dopisovalni urad, za podporo časopisju, tiskarnam, pisateljem in trgovcem. Ostalo je premoženja še okroglo 129.000 kron.

Leta 1907 se namerava izpopolniti organizacija. Nabirali se bodo novi člani, ustanavljale nove krajevne skupine in prirejali živahno shodi. Do konca meseca februarja morajo prirediti vse krajevne skupine svoje letno zborovanje in izvoliti zastopnike za občini zbor, ki bodo spomlad, Veliko slavnostno zborovanje pa priredi Piljevo društvo jeseni ob šestem avstrijskem katoliškem shodu.

Tiska se tretji društveni letak in skrbelo se bo za redno izdajo društvenih del. Korendondenci urad se namerava izpremeniti v velikem obsegu, tako, da bo skrbel tudi časnikom glede na poročila.

Slovensko gledališče.

Hudi mraz ljubljanski ni ostal brez vpliva na slovensko gledališče. Čeprav se je igrala prelepa Donizettijeva »Lucia di Lammermoor« prvokrat na našem odru, — bilo je gledališče znatno manj obiskano kakor sicer pri premijerah. A ravno sinočna opera nam je izredno ugajala. Peto se je vsestransko dobro in tudi orkestru ne moremo odrekatih hvale. V ospredju je stala gospa Skalova kot Lucija; bila je dobro disponirana in so ji šle zlasti koloraturne partije gladko. V mimiki je dosegla svoj višek v tretjem dejanju kot zblaznela Lucija; koje blazni posmeh je prav naravno pogodila. Gg. Oufednik in pl. Rezunov sta bila istojako zelo dobra. Pisati bi se dalo mnogo o podrobnostih, a naša kritika ima preozko začrtan okvir, zato povdarjamo samo dvoje: Partija Henrika je za g. Oufednika bolj hvaležna kot katerasibodi druga in je tudi g. Oufednik bil hvaležne interpret svojih vlogi. — g. Rezunov nam je pa posebno ugajal v svojih tihih flaggeoletih. Zaostajal obema tudi ni g. Betteto kot Raimund. Imel je masko in nastop svečenika, kakor ga na našem odru navadno ni videti. Kaj naj rečemo o zboru! Pelj so dobro, a reči moramo, da so imeli srečo, kajti nastop je kazal, da je bilo vaje premalo. Opazili smo tudi sicer, da je bil sufler večerj preglasen. Vse v vsem pa je bila igra prav dobra in zasluži drugič bolj obisk!

Iz sej „Slovenske kršč. soc. zveze“.

Na Koroškem se priredi ob priliki delavske akademije.

Ukrene se potrebno zaradi v Podlublju nameravanih mesečnih predavanj. Dne 13. januarja je predaval v Podlublju Jožef Gostinčar.

»Zvezin« odbor stopi v dotiko s katoliško organizacijo ameriških Slovencev.

V »S. K. S. Z.« se sprejme »Delavsko izobraževalno in podporno društvo v Boljuncu« pri Trstu.

Hvaležno se vzame na znanje ponudba »Slomškove zveze«, predavati po »Zvezinih« društvih.

V Gorici se je ustanovil odbor za Gregorčičev spomenik. Slavnemu pesniku rajnemu Gregorčiču gotovo pristaja spomenik. Zato se naroča društvom »S. K. S. Z.«, naj prirejajo zabave v korist Gregorčičevemu spomeniku.

Večkrat se čujejo opravičene pritožbe, da primanjkuje dobrih predstav za društvene odre. So društva, ki imajo v rokopisu še neobjavljene dobre za predstavljanje po društvih primerne igre. Društva se naprošajo, naj take igre dopošljejo »Zvezinemu« odboru, da jih objavi, če so primerne zato.

Izšli so osnutki predavanj dr. Kreka in dr. Lampeta o »Svobodni šoli« in o »Zakonu«. Posamni izvod stane 10 h. Naroči naj se po »Zvezi«.

Književnost in umetnost.

* Slovenski učitelji. Letnik VIII. št. 1. Izhaja enkrat na mesec. Cena na leto 4 K. »Slovenski Učitelj«, edina krščanska pedagoška revija med Slovenci povdarja v svojem vabilu sledeče: »Iznova vas obišče naš list. Današnja številka začenja osmi letnik »Slov. Učitelja«. To že nekaj pomenja v naši, hitro se menajoči dobi. V dokaz nam je da slovenska javnost uvideva nujno potrebo krščanskega šolskega lista. In kako bi tudi ne? Prav preteklo leto nam je prineslo ljute napade na krščanski značaj šol in versko vzgojo mladine. Društvo »svobodna šola« neprestano ruje proti verskim vajam v šoli in skuša iz nje iztrebiti zadnje sledove krščanstva. Vsa znamenja kažejo, da ta boj v prihodnjem letu ne bo ponehal, temveč se še strastneje razvnel in razširil. — Ali naj v takih razmerah odložimo orožje? Ali naj zamre edini slovenski šolski list, ki zagovarja krščanska načela pri pouku in vzgoji, in ki skuša na njih podlagi svetno in duhovsko učiteljstvo združiti k vzajemnemu delu v prid slovenske mladine? —

Čeprav položaj doslej za nas ni bil ugoden in v marsikaterih krogih nismo našli pričakovane podpore, vendar nas razmere silijo, da vstrajamo pri začetem delu. Upamo, da bode slovensko razumnostno znalo ceniti naše napore. Vse svoje somišljenike duhovskega in svetnega stanu pozivljamo in nujno prosimo, da nas v novem letu vstrajno podpirajo z naročevanjem in sodelovanjem. Obstanek in razvoj lista sta odvisna od te moralne in gmotne podpore. Oblika in cena »Slovenskega Učitelja« ostane v tem letu ista kot je bila v preteklem. Prva številka letošnjega letnika je posebno dovršena kar se tiče raznovrstnosti vsebine in strokovno izdelane tvarine. Dr. A. Levičnik je priobčil članek o »Soli in etiki«, kjer obravnava o naravni etiki, ki jo priporoča za šolo dr. Förster v svoji knjigi »Ein Buch für Eltern, Lehrer und Geistliche«. (Berlin. Georg Reissner 1906.) Predvsem aktualna so razmišljanja o podučevanju v seksualnih stvareh F. T. (Metoda v vzgoji) obravnava vpliv, ki ga imajo različna metodiška načela na celotno izobrazbo učenčev. Sledijo članki: »Občni zbor« »Slovenske Šolske Matice« 27. decembra, »Vzgojni smoter pri pouku« (Ivan Strucl), »Katehetsko gibanje na Hrvaškem«. (G.) Dopisi. Šolske vesti. Drobline.

* »Dušobrižnik« — hrvaški list za katoliške propovedi, izhaja letos XII. leto. Naročnina znaša 8 kron, in jo je pošiljati v Varaždin (samostan o. frančiškanov). Istotam izhaja »Ružičnjak sv. Franje Serafskoga«, list za katoliško ljudstvo in obenem glasilo božje poti Matere Božje na Trsatu.

* Priručni rječnik tujih »rieči i fraza«, ki ga je sestavil Šeringer, je izšel v založbi knjižarne L. Hartmanna (St. Kugli) v Zagrebu (Ilica 30). To je druga izdaja, ki je popravljena in povečana za 4.500 tujih besed. Cena 1 K 20 vin., trdo vezani knjigi 1 K 80 vin. Dobi se lahko v »Katoliški bukvarni« v Ljubljani.

* Nova opera. Novo opero, ki jo je vglasbil Giacomo Puccini in spisal Pavel Perler so vzpirali v pariškem gledališču »Opera Comique«. Dejanje se vrši na Japonskem in junakinja je nekaka Geiša, a junak pomorski častnik, ki je od početka z Japonko zadovoljen, a poroči pozneje v tujini neko Američanko. Geiša »Madame Butterfly« (to je obenem naslov tridejanske opere) se vsled tega usmrti. Dejanje je torej slabotno, a operi sami manjka melodij. Vendar jo je sprejelo pariško občinstvo z velikim veseljem.

Štajerske novice.

Š Slovenska kmečka zveza za Štajersko. V ponedeljek se je vršil v »Narodnem Domu« v Mariboru ustanovni shod »Slovenske kmečke zveze«, katerega se je udeležilo blizu 500 vrlih, katoliško-narodnih kmetov iz celega Spodnjega Štajerja. Bilo je impozantno gledati te številno zbrane moše. Shod je otvoril poslanec Ivan Roškar, posestnik pri Sv. Jurju v Slov. gorah, ki je bil enoglasno in z vslikom izvoljen za predsednika shoda. Za podpredsednika sta bila izvoljena: župan Koren iz Petrovč in kmet Vrečko iz Zegra, za zapisničarje ekonom Cerjak iz Rajhenburga, mladenič Franc Žebot iz Št. Ilja v Slov. gorah, kmet Filip Galunder od Sv. Križa nad Mariborom in odvetnik dr. Benkovič iz Brežic. K prvi točki dnevnega reda govori poslanec Roškar, ki govori o najvažnejših točkah, tičočih se kmečkega stanu: o kmečkih delavcih, o šolskem zakonu, o lovskem zakonu, o domovinskem zakonu, o carinskih zadevah ter o zadružništvu. Burno pritrevanje pri vsaki točki je jasno pričalo, da govori iz srca vseh poslušalcev. V imenu vseh se zahvali za lepe besede podpredsednik Koren. K drugi točki povzame besedo dež. poslanec dr. Jankovič. V krasnem govoru opiše rane kmečkega stanu, katere odpravi je naloga danes ustanovljene kmečke zveze. Zahvali se ustanoviteljem te zveze, poslancema dr. Korošču in Roškariju. (Živio-klici!) Nadalje razlaga delovanje zveze: 1. Razdolženje kmečkih posesti. 2. Zabrati razkosavanje zemljišč. 3. Da se odpravi krivični zemljiški davek. 4. Prepove uvoz živine ni mesa. 5. Starostno zavarovanje kmečkih delavcev. 6. Zavarovanje cen. 7. Zadružništvo (ustanovitev slovn. kmetijske družbe). 8. Razbremenjenje občin šolskih in cestnih stroškov. 9. Nadaljevalne šole. 10. Prodajanje kmečkih pridelkov vojaškimi oblastmi. Zveza pa hoče tudi skrbeti, da ohrani kmetško ljudstvo zdravo na duši in na telesu in zvesto Bogu in domovini! (Burno ploskanje in živjoklici!) Volitev odbora: Poslanec dr. Korošec predlaga, da se izvoli za predsednika »Zveze« naš dični kmečki poslanec Ivan Roškar. Se sprejme z navdušenjem. Gosp. župnik Medved predlaga sledeči odbor, ki se izvoli z vzklikom soglasno. Odborniki so gg.: Franc Pišek, župan, Orehova vas; Mlaker, župan, Hošnica; Franc Nidorfer, veleposestnik, Zalec; dr. Fr. Jankovič, poslanec, Kozje; dr. Anton Korošec, poslanec, Maribor; Franc Pajdaš, veleposestnik, Zdole; Jakob Zemljik, veleposestnik, Radenci; Franc Rakun, župan, Rečica; Josip Schöndorfer, kmet, Stari trg; namestniki: Jakob Bova, veleposestnik, Kozje; Janez Rudolf, posestnik, Konjice (ok.); Avgust Coi, posestnik, Šmarje; Karol Robar, posestnik, Majšperk; Ignacij Stross, posestnik, Trbovlje; Josip Rebov, posestnik, Teharje; Martin Cerjak, Rajhenburg; Franc Žebot, mlad., Št. Ilj v Slov. gor.; Filip Galunder, kmet; Sv. Križ nad Mariborom; Josip Koser, poštar in posestnik, Sv. Lovrenc v Slov. gor. K programu in delovanju zveze so še govorili gg.: Vrečko iz Zegra, ekonom Cerjak, Robar iz Majšperga, drž. poslanec Robič, Nemec od Sv. Jurija ob Ščavnici, Fr. Blatnik iz Artič, Janez Zajc iz

Sotle in Galunder od Sv. Križa nad Mariborom. Poslanec dr. Korošec je predlagal sledeče resolucije, ki so se z navdušenjem sprejele: Spodnještajerski slovenski kmetje, zbrani na ustanovnem zboru »Slov. kmečke zveze« slovesno izjavljajo, da kljub vsem gonjam zadnjega časa trdno in nepremišljeno vstrajajo na dosedanjem verskem in narodnem programu spodnještajerskih Slovencev; istotako slovesno izjavljajo, da bodo povsod in z vsemi silami delovali za svoje kmečke pravice in koristi, ter pozivljajo vse dobro misleče rojake na Sp. Štajerskem, da podpirajo težnje katol. slov. kmečkega stanu po zboljšanju njegovega položaja; zahtevajo od sedanje vlade, da ne odpre mej tuji žitini in prekomorskemu mesu, ker bi to pomenilo hud udarec za našo živinorejo in blagostanje kmečkega stanu; naročajo odboru, naj strogo pazi na to, da bodo pri prihodnjih volitvah kandidatje za državni zbor priznali brezpogojno kmečki program ter se ozirali na versko in narodno mišljenje slovenskega kmeta.

Š **Poljasnilo g. Strmsku nadučitelju.** Kdo bi si mislil, da se bode na ono notico Vi oglašali, saj Vam nihče ni nič hotel. Kdo je pa rekel, da morda Vi niste prepričani o tem, kar ste govorili? Nihče! Ali niste čitali, da so se gospodji okrog »Narodnega Lista« pozivali naj govore odkrito. Kdo pa je Vas vprašal, če ste pristaš svobodne šole, ko ste vendar izjavili, da ste za versko šolo? Zdi se mi pa, da so se gospodje okrog »Narodnega Lista« hoteli na ta način izogniti odgovoru, ki sem ga pričakoval. Saj vendar povdarjajo, da je njih namen blag, nesebičen, odkrit, da žrtvujejo vse svoje sile narodu v korist. Ponavljam še danes: »Gospodje okrog »Narodnega Lista«, ali pa »izvrševalni odbor« narodne stranke, povejte jasno, kakšno stališče zavzemate glede ločitve cerkve od države, ki se sedaj na Francoskem »ločuje« in kakšno je vaše stališče glede svobodne šole? Ali velja glede šole še vse, kar je napisanega v knjigi »Štajerski Slovenci, kaj hočemo?« ali ste to zavrgli in ste za versko šolo? Dokler pa tega jasno ne poveste, do tedaj vstrajam pri trditvi, da nečete svojih pristašev natanko podučiti o »svojem programu«.

Š **Dodatna izjava poslanca Vouška.** V svoji šesti številki je »Slovenec« prinesel mojo izjavo, v kateri zanikam, da bi bil jaz pisec ali povzročitelj člankov, ki so pod naslovom »Dr. Korošec — mož beseda« izšli v »Narodnem Listu« in v »Slovenskem Narodu«. Tej moji izjavi je vendar »Slovenec« pristavil sledeče: »Mi nimamo poviš, da bi ne verjeli izjavi g. poslanca dr. Vouška. Toda, če še enkrat prečitamo napad, vendar ne moremo potlačiti misli, da vsaj nevede in nehote izvira napad iz njegove bližine.« Ta pristavek me sili celo zadevo nekoliko natančneje pojasniti. — Pred vsem povdarjam, da jaz govorim vedno resnico in da ne dovolim nikomur na verodostojnosti mojih izjav dvomiti. Glede stvari same pripomnim to-le: 1. Vsak razsoden človek se mora vendar vprašati, kateri povod naj bi jaz vendar imel, da bi zahrbtno napadel tovariša dr. Korošca. Ako bi zamogel misliti, da se bode dr. Korošec pri občinskih volitvah hotel vriniti v moji sedanji volilni okraj — bi ja bilo umevno, če bi si s takim ali enakim napadom hotel tekmeča odvrniti — ali dr. Korošec — kolikor je meni znano, nikdar ni mislil v savinski dolini kandidirati. Torej ta — edino uvaževanja vreden razlog odpade. 2. V inkriminiranih člankih se dr. Korošcu predbaciva, da ni mož-beseda radi tega, ker je pred volitvijo objubil vedno hoditi skupno s svojimi štajerskimi tovariši — da se je pa glede znanega predloga Robičevega izneveril tej svoji objubi s tem, da ni glasoval za ta predlog, akoravno so ostali trije njegovi štajerski tovariši to storili. Ako je dr. Korošec le trenutek bil mnenja, da sem jaz pisec ali povzročitelj teh člankov, bi se koj moral spomniti, da sem se tudi jaz enakega »greha« krivega storil, da pri tretjem branju nisem glasoval za volivno reformo, akoravno so ostali moji štajerski tovariši glasovali za isto. Razlogi, ki so me napotili se v tem vprašanju ločiti od svojih štajerskih tovarišev, ne spadajo semkaj — a dejstvo samo na sebi jasno kaže, da je za razsodnega človeka nemogoče misliti, da bi jaz javno napadal dr. Korošca glede dejanja, katero sem pri drugi priliki v slični podobi sam učinil. To je vse, kar zarojem v svojo obrambo navesti. Želim pa, da bi prišla v tej zadevi polna resnica na dan in javno prosim gospoda pisca inkriminiranih člankov, da naj imenuje svoje ime in da naj pove vir njegovih informacij, ako isti le nekoliko cika na mojo osebo. Na Dunaju, 10. jan. 1907. Dr. Voušek, državni poslanec.

Š **Mraz.** V Mariboru smo imeli dne 21. t. m. zjutraj 30° mraza. No, letos se vremenski preroki niso zmotili, da bo huda zima. Če bo mraz vstrajal, bo naredil veliko škodo na sadnih drevesih in trtah.

Š **Samoumor na poskušnjo.** Dne 20. t. m. je skočil viničar Jožef Perk iz Kamnice raz mariborskega mostiča v Dravo. V vodi pa mu je bilo najbrže premrzlo, ker je kakih 100 korakov pod mostičem zopet prišel na suho. Predno se je šel samoumorilec kopat, se je pošteno nasrkal ljubega »šnopseka«. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico.

Š **Med Nemci v Mariboru.** Nova tiskarna, v kateri se tiska »Marburger Presse« bo razširila svoje prostore, ker imajo preveč dela. Pri Kraliku pa gre »gšeft« nazaj! Das strammste alldutsche Blatt »Marburger Zeitung« ne privabi nič odjemalcev.

Š **Okrajni zastop slovenjebistriški.** Volilni imenik za okrajne volitve je že razpostavljen. Upamo, da bo sedaj vendar srečala nekatere volilce pamet. Teh šest let, kar gospodari Stiger, je napravil okraj 80.000 kron nepotrebnega dolga. Za kaj se je porabil ta denar, je neumljivo.

Š **V Mariboru** je umrl mestni sluga Alojzij Šrimpf v 72. letu.

Š **Stiger brez kredita.** Iz Slovenske Bistrice se nam poroča, da je baje okrajna hranilnica — odpovedala Stigerju kredit! In v hranilničnem odboru sedijo sami Stigerjevi prijatelji.

Š **Na Vranskem** je umrl priden mladenič Mihael Grabnar v 21 letu svoje starosti. N. v m. p.!

Š **Radeckega veterana** je umrl v Zakotu pri Brežicah, 84-letni starček Janez Poček. Svetila mu večna luč!

Š **Vagon predliva je zgorel** na postaji Sv. Jurij ob Juž. žel. dne 20. t. m.

Š **Kaj je z rogaško okrajno hranilnico?** — Ljudje govorijo, da manjka večja svota denarja! Ali je res? Ljudstvo je razburjeno?

Š **Kletarski tečaj v Mariboru** se priredi na vinarski in sadjarski šoli, tako smo brali med inserati v zadnjem »Gospodarju«. Pri-stavljeno pa je, da je tečaj nemški. Za Boga za koga je pa namenjen ta tečaj? Ali morebiti za gornještajerske kmete? To je škandal, pri-rejati na slovenskem Štajerskem nemške te-čaje. S tem se samo naši kmetje za norca imajo!

Š **Živahen boj za ptujsko-lipniški državno-zborski mandat** se je že pričel. Vsenemci kandidirajo kot nemškega radikalca ptujskega sodnika dr. Glasa, kandidira Malik in povrh še v imenu ljudske stranke g. Krebs z Du-naja. V nedeljo je bil v Lipnici shod, kate-rega so se udeležili vsi trije kandidatje. Kreb-sova kandidatura je bila odklonjena, sedaj se bode ta pulila za mandat dr. Glas in Malik. V tem okraju namerava kandidirati tudi pri-vatni inženjer g. Radl.

Š **Nov kandidat za celjski volilni okraj.** Pavel Pogatschnigg, znani protestant in poštni uradnik, je dobil baje vabilo, naj kandidira v državni zbor v celjski mestni skupini. Celu »Marburger Zeitung« je mnenja, da bi bilo za Pogatschnigga grozdje prekišlo.

Š **Železniški voz v plamenu** je opazil že-lezniški paznik v St. Juriju ob Južni železnici. Ognjegasci voza niso mogli več rešiti in je zgorel. V vozu je bila bombaževina.

Š **Trikratni poizkušeni samoumor nataka-rica.** V Mariboru se je s fosforjem zastupila natakarija Marija Korošec. Prepeljali so jo v bolnišnico. To je že tretjič, da je ta nataka-rica poizkusila samoumor.

Dnevne novice.

+ **Shod zaupnikov S. L. S.** v četrtek, dne 28. februarja, bo obravnaval volivni oklic in kandidature. Te dni se prično razpošiljati va-bila. Lahko je mogoče, da se pri velikem šte-vilu zaupnikov kdo prezre. V tem slučaju prosí vodstvo obvestila.

+ **V informacijo.** Glavno instance, ki bo Slovence določevala kandidate za prihodnje državnozbornske volitve, že imamo. »Sloven-ski Narod« je postavil samega sebe za to in-stanco ter za sedaj določil, da v slovenskem delu Istre ne sme kandidirati profesor Spin-čič, »ampak kak Slovenec«, da tudi ne sme kandidirati dr. Laginja, ker je »skozinskoz klerikalec«, in končno tudi ne gosp. profesor Mandič. Pričakujemo, da določi »Narodovo« uredništvo za slovenski del Istre kandidature dr. Ferjančičevo, namestu dr. Laginje naj kan-didira notar Plantan, ki ima kot »skozinskoz libe-ralec« mnogo lepši, poštenjši značaj, kot dr. Laginja, namestu g. Mandiča naj pa kan-didira g. Cotic od »Edinosti«.

+ **Simon Gregorčičeva zapuščina.** Piše se nam: Glede »Slovenčeve« notice o zapu-ščini Simona Gregorčiča blagovolite objaviti tole pojasnilo: Glavni dedič »Šolski dom« je odbral iz pokojnikove zapuščine vse, kar se lahko ohrani kakor spomin rajnega pesnika. Med drugim si je pridržal pokojnikovo duhov-sko in mašno obleko, razne podobe in knjige, nekaj hišne oprave itd. Vso to ostalino hrani »Šolski dom« tačas v posebni sobi, ko bomo imeli Goričani svoj narodni muzej, jo izroči temu zavodu. Glavni dedič pa tudi ni pozabil prijateljev in častilcev pokojnega pes-nika ter je objavil v listih tale poziv: Zapušč-i-no pesnika Simona Gregorčiča je prevzel glavni dedič »Šolski dom«. Prijatelji in častilci rajnikovi, ki želijo imeti proti primerni od-škodnini kak pokojnikov spomin, si lahko ogledajo njegovo zapuščino knjig in druge drobnine od 7. do 10. januarja. In res so kupili pesnikovi častilci rajne spomine. Tudi g. dr. Vošnjak si je nabavil nekoliko knjig in neko pisalno mizo; drugo pisalno mizo si je ohranil »Šolski dom« za bodoči »narodni muzej«. Po teh pojasnilih se menda ne bo zdelo več slav-nemu uredništvu napačno, da so se nekatere reči oddale tudi Gregorčičevim prijateljem in častilcem. — Gorica, dne 21. januarja 1907. Z odličnim spoštovanjem Josip Ivančič.

+ **Germanizacija.** Gorica je postala nekaj Eldorado germanizacije. Če je le kje mogoče, pa je nastavljen nemški uradnik. Zadnji čas je razburilo javnost imenovanje Nemca Wieser-ja za postajenačelnika na državnem kolo-dvoru. — Škandalozne so tudi razmere na goriških srednjih šolah. Na realki je skoraj vse učno oseboj nemško. Le malo boljšo so razmere na gimnaziji. Ravnatelj Simzig, ki je po rodu Slovenec, po mišljenju Italijan, je bil pravičen v narodnem oziru. Čujemo pa, da gre kmalu v pokoj in na njegovo mesto upa z gotovostjo priti nemško-nacionalni profesor. Ako se to vresniči, bi bil to največji škandal! Stvar priporočamo slovenskim poslancem. Saj je absurdno, da bi bil na gimnaziji, katero obiskujejo skoro izključno Slovenci in Italijani, ravnatelj Nemec, ki ne razume nobenega de-želnihi jezikov. — Proti germanizaciji se treba upreti!

+ **Dekan Fran Vidic** se je rodil 27. sep-tembra 1842. leta v Trnovem v Ljubljani, se šolal v Ljubljani in zadnja leta v Novem me-stu. Leta 1867 je vstopil v goriško semenišče in bil posvečen leta 1871 dne 6. septembra. Najprej je bil kaplan v Kanalu pri rajnem de-kanu Wolfu, nato je prišel v Gorico k sv. Ig-naciju, kjer je ostal blizu šest let za mestnega kaplana. Po smrti Wolfovi je prišel v Kanal za dekana in deloval ondi blizu 27 let. Rajni knez nadškof Golmajer ga je imel posebno rad in tako je v mladih letih dosegel visoko stopnjo. Bil je pa vreden te ljubezni in zaupa-nja, kajti malo je tako možitih značajev, kakr-šen je bil rajni dekan Vidic. Vedno resnoben a zelo uljuden, dober pevec, dober pridigar, zelo vnet spovednik in voditelj duš do zad-njega. Zategadel ga je ljubilo vse, mlado in staro, to si spoznal, če si šel z njim po Kanalu. Edina šibka stran je bila pomanjkanje admini-strativnega talenta; zato pa človek ne more, ker darovi prihajajo od zgoraj. Dekan Vidic je bil brat pokojnega P. Otmarja, ki je umrl 10. novembra v ljubljanskem frančiškanskem samostanu tako nenadno. Bil je pri pogrebu, kdo bi se nadjal, da sledi bratu tako naglo. Poznalo se mu je pač, da ni več one čilosti, kot nekdaj, a govoril je le o pokoju, ki ga želi uživati v Gorici pri usmiljenih bratih. V pokoj so ga sile zlasti oslabele oči. Sedaj naj mu usmiljeni Bog podeli večni pokoj!

+ **Iz ljubljanske okolice — iz šolskega okoliša pri sv. Petru.** Dne 14. t. m. se je vršila volitev za krajni šolski svet. Zmagali so lju-dje, ki bi radi zanesli liberalstvo v ta okoliš, a zmagali niso postavnim potom. V sled tega je bila volitev razveljavljena. Pri drugi volitvi, ki se je vršila 21. t. m. so bili izvoljeni gg.: Miha Dimnik, Franc Plevnik, Franc Krpl, vsi vrli mošje Slovenske Ljudske Stranke. Na-sprotniki so bili popolnoma poraženi. Neki Dol-ničar je mislil zasesti predsedniški stolec, pa je obležal poleg stolca. Zapomni naj si Dol-ničar: Kdor drugim jamo koplje, sam globoko vanjo pade! Če se bode te nadalje jezili čez »klerikalce« po gostilnah, se bo pomedlo tudi v občinskem zastopu.

+ **Osebnosti.** Davkar g. Feliks Nitsch je z Vrhniko prestavljen v Kočevje, na Vrh-niko pride namestu njega g. Albin vitez Fö-dransperg iz Velikih Lašč.

+ **Novo društvo.** Deželna vlada je potr-dila pravila društvu: Vzajemno podporno dru-štvo v nesrečah v Rovtahu.

+ **Z Breznice.** Naše izobraževalno dru-štvo je imelo zadnjo nedeljo zelo dobro ob-iskano predavanje. Predaval je dr. Krek o zemljiški odvezi.

— **Iz Cerkelj.** V našem izobraževalnem društvu je predaval zadnjo nedeljo prof. Evgen Jarc iz Kranja o razvoju in bistvu naše ustave. Očrtal je, kako se je pod vplivom političnih in socialnih razmer absolutizem polagoma umikal konstitucionalizmu, ki dobi šele po novi volivni reformi pristno demokratično lice. Predavanju, ki se ga je udeležilo jako veliko število vrlih mož in fantov, je sledil tudi razgovor.

— **Zimski izlet Tržčanov v Bohinj.** Le-tošnja zima je posebno mila. To je tudi povod, da vsako nedeljo jutranji brzovlak pripelje prav veliko tržaške gospode v Bohinj gledat sneg. Na kolodvoru čakajo že naročene san-ke, in potem naglo na sankah skozi »Stenge« na Bled — ali k našemu jezeru. Drugi izlet-niki ostanejo na Bistrici in se radujejo nad zimsko gorsko panoramo. Razni vsikliki gos-podičev in gospodičen pričajo, da je zanje sneg posebna natorna prikazen, koje še nikoli videli niso. Seveda, mi se jim smejamo in se spominjamo otročjih let, ko smo gazili sneg in delali snežene može. Prav tako in še bolj otročje razposajeno se obnašajo tržaški zim-ski izletniki in izletnice. To vam gazijo, ska-čejo, bredejo po snegu! Seveda, večkrat se primeri, da vtone kaka gospodična v snegu in pri vsaki taki katastrofi da duška v raznih disharmoničnih visokih akordih. To je vika in krika! Pa tudi smeha! Prigodi se pač večkrat nesreča tudi onemu gospodiču, ki gre drage volje pomagat in reševat vbojo starico iz snežene odeje, da se tudi njemu vdere. In se-daj je nesreča dvojna. Ni drugače, mo-rajo še dalj v sneg, da se siromaka izklo-bacata iz snega. Potem pa zebe. In zopet novo ve-selje. Nato se prične plezanje navzgor po sne-ženi odeji. Vendar prav posebno daleč ne pridele gospica v tržaški toaleti. Prehitro opeša! In kaj sedaj? Dolgo ne premišluje, vsede se na svoja krila in hajdi navzdol. Za to junaško delo žanje mnogo pohvale od spodaj stoječih. Sedaj se še ti okorajžijo — in hajdi vnovič navkreber. Navzdol pa priromajo v različnih pozicijah. In zopet smeh in stok. — Drugi dan pa imajo tržaški zdravniki dovolj posla in zaslužka. Vidite, tako je naše zimsko življenje. Ali ni interesantno? Če vas zanima, pridite pogledat!

— **Volitev župana mestne občine Črno-melj** se je vršila dne 20. t. m. Za župana je bil izvoljen g. Matija Jožef Škubic, posestnik in gostilničar v Črnomlju. Novo izvoljeni župan je sicer priprost meščan-domačin, a je vendar vnet za napredek mesta. Lahko trdimo, kol-i-kor moremo soditi po občenem mnenju, da je bil ves čas, odkar je bil v odboru, vedno na svojem mestu in upamo, da bode s svojo vztrajno željo, posvetiti vse svoje moči blaginji mesta, tudi kot župan imel ta cilj vedno pred očmi. In če pogledamo na delo, ki ga čaka, na vse potrebe mesta na vseh koncih in krajih, mu moramo želiti kar največ sreče in poguma. V zadnjih letih se je mesto vendar nekoliko popravilo in to po za-slugi meščanov, na kar smo lahko opravičeno ponosni, kajti uradništvo ne kaže onega zani-manja za naše mesto, ki bi ga smeli od njega pričakovati in zasleduje pri svojem delu v prvi vrsti samo to, da bi mesto kazalo libe-ralno lice, pri tem pa pozablja, da pokaže svo-

je napredno mišljenje lahko še na kakšen drugačen način, kakor da ne sprejema pre-zvišenega škofa. Želimo, da bi bil novoizvo-rljeni župan res napreden, toda v pravem pomenu besede, in v tem — do skrajnosti. Proč s tisto potrpeljivostjo in takšnih stvarh, v katerih vsi lahko store svojo dolžnost, proč z umazanimi ulicami, raztrganimi poti, zani-krimi in nemarnimi hišami, dvorišči, gnojišči! Proč z vsem tem, proč zlasti tam, kjer naj bo svež in čist zrak, proč s tem — zlasti pred novo bolnišnico. — Nočemo se spuščati v po-sameznosti. Naj ne bode naše mesto povsod vzgled za to, kakšna ne smejo biti mesta. Proč torej z neredom in z nemarnostjo! — Ubožne suknje se ne smemo sramovati, mo-ramo pa se sramovati raztrgane in zamazane! V tem oziru naj bodeta novi župan in novi odbor v resnici napredna. Upamo tudi, da bodo ohranili tudi vsi oni, ki so imeli prej res-srce za napredek in blagor mesta, veselje in zanimanje za njegov napredek tudi nadalje in to — vsak po svojih močeh.

— **Premeščen** je sodni avskultant g. Al-bert Komavec iz Gorice k okrajni sodnji v Kobaridu.

— **Avtomobili v poštnem prometu med Bovecem in Sv. Lucijo.** Bovoški županstvo je dobilo od vlade vprašanje, če bi prispevalo primeren znesek za nabavo avtomobilov v-svrho poštnega prometa med Bovecem in Sv. Lucijo. Županstvo je že v tem zmislu skle-palo in je skoro zagotovljeno, da začno že z julijem voziti po trije avtomobili na dan.

— **Poročila** se je 21. t. m. v Čepovanu gdč. Frančiška Podgornik, učiteljica c. kr. čipkarske šole z gosp. Jožefom Bajtom, c. kr. stražmojstrom v Poreču. Bilo srečno!

— **Za odpust** je prosil reški policijski sei Attila Dolzan. Njegov namestnik postane njegov dosedanj namestnik Ksaver Derencin.

— **Prvi avstrijski kongres za varstvo otrok na Dunaju leta 1907.** Pripravljalni odsek prvega avstrijskega kongresa za varstvo otrok je sprejel radovoljno ponudbo dobrodel-ne deželne zveze na Štajerskem, ki je ponu-dila svojo podpopro in sodelovanje. V ta na-men je prešla omenjena zveza razna potreb-na pravila in prijavne liste za tiste, ki se mi-slijo kongresa za varstvo otrok udeležiti. — Zveza (Gradec, Mehlpfatz št. 1. I.) je pripravl-jena dajati brezplačna obvestila.

— **V zmoti ustrelili sinovi očeta.** V gozdu pri Smilčiču v Dalmaciji je nekdo ukradel kmetu Rasku kravo. Kmet in njegovi sinovi so šli nato iskat po gozdu tatu. Kmalu sta opa-zila sinova od daleč ukradeni kravo in neke-ga oboroženega človeka, ki je skočil za njo. Tega sta ustrelila in ko sta prišla na mesto, sta spoznala v mrtvecu očeta.

— **Stavka godcev v Avstriji.** Zveza av-strijskih privatnih godcev, ki šteje do 3000 članov, trpi zelo vsled konkurence vojaških godb. V ta namen in da zboljša svoje stališče, je sklenila stavkati. Nekega dne torej bo pre-nehalo igranje po dvoranah, cerkvah, kavar-nah, gostilnah, gledališčih itd.

— **Lep vspeh domače živinoreje.** Posest-nik g. Franc Miklavčič v Sv. Križu pri Litli je zredil prešiča, ki je tehtal 313 kg, dal 170 kg slanine ter je bil prodan za 350 K.

— **V Trebnjem** so pokopali danes posest-nika in gostilničarja g. J. Malenšek. Raniki, ki je bolehal dal časa, je bil priljubljen zlasti pri kmečkem ljudstvu. Naj počiva v miru!

— **Vesti iz Amerike.** Janez Capsin (Ald-ridge, Park Co.) svari pred neko Josipino Rozman, ki jo je poročil po itagovarianju njenega svaka in sestre. Njen svak Cajner ga je ogoljufal za večjo vsoto denarja in nato iz-ginil. — V Babertonu (Ohio) je napadel in umoril baš na sveto noč neki Anglež 19letnega Ivana Kastelica, doma iz Zaloga pri Škofelici.

— **Nemška cesarica v Opatiji.** Nemška cesarica pride v kratkem v Opatijo ter bode stanovala v vili »Angiolina«.

— **Ponesrečena mati.** Ana Matojčič iz Gu-dovca na Hrvaškem, ki je peljala svojo hčer v Pasteurjev zavod v Budimpešto, je vstopila nazaj grede v Križevcu v napačen vlak. Vla-kovodja, ki je pregledaval listke, ji je zato za-pretil, da jo bode dal zapreti. Žena se je tako prestrašila, da je skočila iz vlaka in prišla pod kolesa, ki so ji odtrgala obe roki. Nesrečnica se nahaja v bolnici. Vzrok nesreče je sprevod-niška sirovost.

Ljubljanske novice.

Ij **Predavanje v »Slov. krščansko-socialni zvezi«.** Včeraj je v »Krščansko-socialni zvezi« predaval predsednik, doktor Krek o posre-dovalnih sodiščih. Najprej je predavatelj raz-jasnjl, kateri so vzroki, ki nagibajo človeka; da si poišče pravno pomoč, med katerimi je prvi storjena krivica, proti kateri se človek tembolj brani, čembolj ima razvit smisel za pravico. Kar pa zahteva vsak, je to, da pride do pravice poci. Dandanes ni čut za pravico pov-sod in zadostno razvit, ker je ljudstvo vsled sedanjih političnih razmer, ki so v prid le pri-vilegiranim stanovom, prepričano, da pred po-stavo niso vsi enaki. Zato tudi mnogi pravne poti ne nastopijo. Zlasti delavce ne išče rad pomoči pri sodiščih in do legalne pravice nima nbenega spoštovanja, ker je najbolj zatiran, socialna zakonodaja pa tudi med vsemi naj-slabša. Tudi pri obrtniku smisel za pravico, ki se jo da doseči pravnim putem, ni bog-vekaj razvit. Bolj je ta čut razvit pri trgovcu in kmetu. Dočim delavec jako malo pozna po-stave, ki so v njegovo varstvo, jih pozna kmet boljšo, povečini celo natančno. Nato je predavatelj opisoval zgodovino postavoda-je, ki zagotavlja kmetu pravno pomoč, počenši od domačih in cenih graščinskih sodišč do za-kona o posredovalnih občinskih sodiščih, ki ga je zbornica pred par dnevi sprejela. Da ni že preje prišlo do tega, da bi se kmetu zagoto-vila cena in hitra pravna pomoč s pomočjo

občinskih posredovalnih ali mirovnihi sodišč, je krivo tudi odvetništvo, ki se je temu protivilo, češ, ljudstvo je preveč zaostalo, da bi se mogle stranke brez zagovornikov, ki poznajo postave, poravnati. Tudi novi zakon je zelo nedostaten. Občinska poravnalna sodišča bi morala biti obvezna in imeti tudi v kazenskih zadevah toliko pravomoči, da bi se stranke morale brezpogojno zateči najprej k njim; vrh tega pa bi morala biti pravna pomoč popolnoma brezplačna. Do tega ljudstvo ne bo prišlo prej, dokler ne prodere s pomočjo splošne in enake volivne pravice načelo politične enakosti vseh, kar bo ugodno vplivalo na pravni čut med ljudstvom. Tudi na tem polju je potrebna demokratizacija. Predavanje, ki je velikega praktičnega pomena za naše ljudstvo, je bilo zelo dobro obiskano.

Lj Katoliško društvo za mladeniče je priredilo pretečeno nedeljo v »Rokodelskem domu« zabavni večer s petjem, govorom in igro. Pevci so nam pod vodstvom g. Gruma zapeli nekaj pesmic, med temi dva samospeva. V govoru nam je podal g. mestni kaplan Janko Petrič nekaj misli o potrebi mladeničkih društev in marijanskih kongregacij. Izborna so pogodili svoje vloge vrli naši mladeniči v igrokazu: »Sinovo maševanje«. Ta igra bi se dala kaj lepo uporabiti na manjših odrih po deželi, priporočamo jo izobraževalnim društvom. Občinstva je bilo to pot nekoliko manj, saj je tudi v tem času povsod polno veselje. Počastili so društvo mil. g. stolni prošt Sajovic, stolni kanonik Fettič-Frankheim in še več drugih gospodov.

Lj Bivša članica slovenskega gledališča obtožena radi zakonolomstva? »Pokret« poroča, da je soproga intendanta zagrebškega hrvaškega gledališča g. dr. Andriča uročila radi zakonolomstva tožbo proti članici hrvaškega dež. gledališča gđ. Rückovi.

Lj Mestno drsališče. Vsled nastalega hudega mraza odpade, oziroma se preloži današnja kostumna veselica na mestnem drsališču za nekaj dni. Dan veselice se bo naznanil pravočasno.

Lj Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri, v četrtek (nepar), se uprizori prvič na slovenskem odru tridejanska drama »Arležanka«, spisal Alphonse Daudet, glasbo zložil Georges Bizet. Glavne vloge so v rokah gospe Taborske, gospe Danilove, gospe Barjaktarovičeve in gospe Dragutinovičeve, ter gospodov Taborskega, Verovška, Danila in Nučiča. Pri predstavi sodeluje moški in ženski zbor ter operni orkester. — V soboto (par) se igra prvič v sezoni na novo uprizorjeni Finžgarjev »Divji lovec«.

Lj Na »Planinskem plesu« dne 2. februarja bodo izvršena dekoracija v stopnišču »Narodnega doma« in v stranskih prostorih s svežim zelenjem, tako da se bomo čutili postavljene v prosto naravo. Za okrepčanje se bo skrbelo pri več paviljonih, in sicer bosta dva paviljona za vino, dva za bufet, dva za kavo in čaj, eden za slaščičarno, eden za šampanjec in eden za cvetlice. Trije paviljoni bodo postavljeni v mali dvorani, ki bodo posebno za odpočitek na razpolago, vsi drugi pa v stranskih prostorih ob veliki dvorani »Narodnega doma«. Za pouk in zabavo se bo poskrbelo v posebnem planinskem muzeju, ki bode na galeriji; ravnotam bode tudi planinska apoteka. V veliki dvorani bode svirala popolna društvena godba, v mali dvorani pa poseben godben odsek. Veselica je pristopna vsem, ki so dobre volje, brez vsakršne razlike stanov. Vstopnice se dobivajo za člane po 1 K, za nečlane po 2 K. — Odbor.

Lj V električnem vozu je povila včeraj popoldne ženska mrtvega otroka moškega spola. Bila je namenjena v porodnišnico.

Lj Tatvina. Posestnikovemu sinu Rajkotu Breskvarju je bil včeraj popoldne ukraden v gostilni v Vel. Čolnarskih ulicah št. 17 črn suknjič, vreden 14 kron. Tatvine sumljiv je neki okrog 30 let star možki.

Lj Preprečena pot. Predvčerajšnjim sta jo hotela popihati v Ameriko brata, 18letni Leopold in 19letni Ivan Butkovič iz Leskovca pri Krškem. Ker pa nista še zadostila vojaški dolžnosti, ju je na južnem kolodvoru aretoval službujoči policijski stražnik. Brata sta se izgovarjala, da gresta obiskat v Škofjo Loko svojo teto. Eden je imel pri sebi tudi potni list nekega Franceta Škrablja.

Lj V Ameriko se je včeraj odpeljal z južnega kolodvora 64 Slovencev in 44 Hrvatov.

Lj Nesreča. Predvčerajšnjim je padla na ledu v železnikih 13letna posestnikova hči Marija Koščeva in si zlomila desno nogo pod kolenom. Pripeljali so jo v deželno bolnišnico.

Lj Panorama-Kosmorama ima tekoči teden razstavljene razne prizore iz lova višjega plemstva na Češkem, zlasti na posestvu prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda; med drugimi vidimo grad Konopišt in lepe naravoslovne zbirke. Prihodnji teden pride na vrsto lepa Ampeška dolina.

Razne stvari.

— **Ministrski predsednik Beck** bo kandidiral v državni zbor v notranjem dunajskem mestu kot brezstrankarski kandidat.

Dr. Kopp in njegova žena umrla. Včeraj smo poročali, da je umrl stari parlamentarec dr. Jožef Kopp, legionar iz leta 1848. Dr. Kopp, staroliberalce, je zastopal prvi dunajski okraj. Umrl je star 80 let. Pol ure pozneje je umrla njegova 83 let stara soproga, ki mu je bila v življenju zvesta družica.

Mraz je prevzročil na Dunaju 22. t. m. več nezgod. Rešilna družba je večkrat nastopila v pomoč ljudem, ki so jim zmrznilo posamezni udi. — V Galiciji je bilo mraza 27 stopinj Celzija, ne deželi pa 30 stopinj Celzija. — Tudi na Ogrskem je hud mraz. V Kešmarku je bilo 30 stopinj Celzija pod ničlo. — Iz Lvova poročajo, da je zmrazil neki vojak,

ki je stal na straži na prostem polju pred nekimi vojaškimi skladiščem.

Potres, precej oddaljen, so zaznamovali tržaški seismografični aparati. Trajal je 22. t. mes. od 3. ure 44 minut 31 sekund do 4. ure 27 minut 47 sekund zjutraj.

Nesreče v rudnikih. Iz Gleinritza poročajo, da so se podrli nasipi pri rudnikih kraljice Lujze. Osem rudarjev je nevarno ranjenih. — V rudniku Friderik Viljem pri Herdorfu v koblenškem okraju sta eksplodirala dva in pol kilograma dinamita. Šest rudarjev je ranjenih.

Mrtvoud je zadel vpokojenega višjega nadzornika državnih železnice Pühringerja.

Avstrijska mornarica odpošlje na vabilo ameriške vlade dve križarici k slavnostim v Jamestownu glede na prvo angleško naselbino v Severni Ameriki.

Zaprta v Budimpešti je eden najzloglasnejših vlomilcev evropske celine Osić. Svoj čas je bil premožen trgovec, a pozneje se je pečal s tem, da je vlamiljal v knežje grajščine in ropal kinč.

Avstrijskega Lloydja parnik »Melpomene«, ki je običal na pesku pri Bahiji, so zopet spravili na morje.

30.000 potresov so zaznamovale v minulem letu potresne opazovalnice. Nekateri sunki so bili neznatni, drugi zopet zelo močni. Vzrok potresom iščejo v tem, da se zemlja vsled vednega ohlajanja krči. Drugi zopet mislijo, da zemeljska os včasih spremeni svoj položaj in s tem, da se vrne v svoje prejšnje stanje, nastane potres. Najverjetnejši vzrok je ta, da se premaknejo včasih na površju, včasih v notrajnosti zemlje silne plasti skalovja.

Vsled sinove smrti se je ustrelil. V Moravski Ostravi se je ustrelil vpokojeni nadinženir Emanuel Balzar v žalosti nad smrtjo svojega 22letnega sina Karola, ki je bil tehnik in, je umrl na sušici.

Nova reklama. Neki londonski gostilničar si je izmislil nov način za pridobivanje gostov. Vsakega namreč, kdor v njegovi gostilni redno in je pije, vsak dan stehta, in če se gost dobro zredi, obdari s posebno premijo. Pravijo, da se je reklama obnesla.

Pogrešanega tovarnarja Langa še niso našli in so bile vesti o najdenem truplu neresnične.

Stavka zdravnikov. V Rimu se pripravlja stavka zdravnikov, ki hočejo boljše plače.

V moki se je zadušil v Scheibbsu petletni sin mlinarja Antona Wimmerja. Pri igranju je padel v veliko posodo za moko in se zadušil, predno so ga rešili.

400 nagih jetnikov. V Smolensku v jetnišnici je zaprtih 400 političnih zločincev. Ti so dobili spočetka srajce in spodnjo obleko sploh iz najsirovejšega platna in poleg tega še zaenošenega in umazanega. To platno jim je povzročilo rane po koži in dobili so tako razne kožne bolezni. Zato so vrgli obleke od sebe in rekli, da rajše poginejo nagi od mraza, kakor pa bi nosili take obleke. Predstojništvo jetnišnice je vprašalo v Peterburgu, kaj naj ukrene. A odgovor se glasi: Jetnikom ne popuščati!

Poslanec — snazilec čevljev. Poslanec Smeets, član socialistovske stranke v belgijskem državnem zboru, se je sprl s svojimi drugovi in sklenil zato odložiti mandat. Prej je bil kovinski delavec in zdaj se bo zopet povrnil v svoj prejšnji stan. Že nekoč pred leti, ko je bil zašel v slabe denarne razmere, je pretil svojim drugovom, da gre na kolodvor snažit potnikom čevlje, če ne dobi denarja. Takrat so ga rešili iz zadrege.

Moderna mučilna sredstva. V Inomostu je umrl neki bogataš, ki je bil znan kot poseben ljubitelj starin. V svoji starinski zbirki je imel tudi omaro, kjer je hranil razna starinska mučilna orodja. A med predali je bil tudi eden z napisom: »Moderna mučilna sredstva«. Tu so se nahajali davčni listi, plačilni listi itd.

Milijonarka — socialistka. V Ameriki je poročil neki milijonar priprosto tobačno delavko Rožo Pastor Skotes. Prej je bila navdušena socialistka, a je ostala ista tudi v zakonu. Zdaj prireja predavanja in navdušuje za socializem v vseh boljših krogih.

Obstreljena roka duhov. K nekemu škotskemu grajščaku je prišel v goste prijatelj. Ko je čul, da v neki sobi straši, je sklenil eno noč tam prenočevati. Legel je na posteljo, dal samokres pod glavo in zaspal. O polnoči je čutil nekakšno šumenje in se je prebudil. Videl je nato, da se dviga ob postelji dvojje belih rok in zapretil takoi s samokresom. Štel je do tri in potem ustrelil. Kmalu je začutil, da si je odstrelil palec na desni nogi.

Požar v Tokiu. Zgorelo je glavno poslopje oddelka za promet. Požar je povzročila prezakurjena peč. Škoda znaša en milijon.

Gospodarstvo.

g Poštne prosto dopisovanje je dovolil bolgarski ministrski svet vsem gospodarstvom društvom med seboj in z osrednjo zvezo gospodarsko v Sofiji. Samo brzojavke se bodo kakor dozdaj plačale.

g Baker na Velebitu. — Dve dalmatinski družbi sta odkrili v bližini Jablanca na Velebitu lepe množine bakrene rude. Strokovnjaki so to rudo odobrili, ker ima nad 33 odstotkov čistega bakra.

Iz slovanskega sveta.

sl Staro domovino nameravajo 1. 1908 obiskati češki katoliki v Ameriki. Priprave za to potovanje se že delajo; obenem se marljivo dela za zedinjenje čeških ameriških katolikov.

sl Bolgarski učitelji za stavkujoče železničarje. Bolgarski železničarji stavkajo dalje. Največ podpore jim nudijo učiteljski krogi. Zveza ljudskih učiteljev je celo sklenila, da

bo dajala vsem stavkujočim redne dnevne plače. — Te dni je javil vojnemu ministru poseben komite stavkujočih, da bodo vsi železničarji dezertirali, če jih potrdijo v vojaško službo za več kakor tri tedne.

sl Srbski časnikiarji obiščejo Budimpešto prihodnjo pomlad. Tako vrnejo poset mažarskim časnikiarjem.

sl Iznajdba Poljaka. Neki budimpeštanski list javlja, da je Poljak Viktor Rytki iznašel poseben aparat za izredno ceno kopel antirevmatično. Njegova iznajdba je že patentirana v celi Evropi.

sl Zdravstveno stanje srbskega kralja Petra se je izboljšalo. Temperatura je normalna. Ne izdajajo več zdravstvenih izveštij.

sl Kriza v zagrebškem občinskem zastopu. Mestni sodnik Nikolaj Gavela v Zagrebu je odstopil, češ, da sedanji občinski svet nima zaupanja občinstva.

sl Čehi proti Mažarom. V Olomucu je bil velik češki shod, ki je protestiral proti preganjanju Slovakov na Ogrskem ter je ostro obsodil postopanje justičnega ministra Polonija proti Slovakom.

sl Sokolski shod v Ameriki. Zveza poljskih Sokolov v Zedinjenih državah bode meseca junija priredila shod vseh poljskih Sokolov v Detroitu; k zvezi spada 3000 poljskih ameriških Sokolov. K shodu bodo povabljeni tudi poljski Sokoli v Evropi.

sl Vojaški hakatizem. Iz Poznanja se poroča, da je načelnik vojaške posadke prepoval vsem vojakom obiskovati poljsko gledališče v Poznanju.

sl Dvesto političnih procesov so povzročile dozda pruske oblasti napram poljskim časnikiarjem. Ti procesi ne ostajajo brez uspehov.

sl 25-letnico smrti škofa Dobrile je obhajala v Sibeniku »Podružnica sv. Cirila in Metoda za Istro«. Frančiškan o. Josip Milošević je govoril daljši govor, kjer je razlagal zasluge škofa Dobrile kot preporoditelja Istre. Navzoče je bilo veliko število meščanov.

slže četrti poljski list začne v kratkem izhajati v Braziliji. Dozda so izhajali trije listi in sicer »Gazeta Polska w Brazylji« (tednik, ki izhaja že 14 let), dalje »Rodzina Polska« in »Polak w Brazylji«.

sl Jugoslovani in Italijani. Po Italiji se množe v zadnjem času revije, ki se bavijo z balkansko politiko in Jugoslovani. Sem spada rimska »L'Italia all Estero«, ki jo urejuje dr. Foa. Ta je znan kot izvrsten poznavalec Balkana. V neki številki povdarja revija, da je Sredozemsko morje za Jugoslovane velikega pomena. In ker je istotako važno za Italijane, se sestajajo interesi Jugoslovancev in Italijanov. Povdarjajo slučaj na Reki in Sušaku in oporekajo italijanski vladi, ki ni takrat energično nastopila. — Tudi v Florenci izhaja revija, ki ima za Jugoslovane posebno rubriko; istotako objavlja stvari o Balkanu milanska »Vita internazionale«. Prijatelj Slovanov, publicist Pavia, piše članke »Nuova Croatia«.

sl Po tisoč letih. Tekoče leto 1907 je za Moravsko in Slovaško zelo imenitno. Letos je minilo tisoč let, kar velikomoravsko kraljestvo častno izvrši svojo nalogo na političnem torišču srednje Evrope. Leta 907 je velikomoravska država razpadla in njeno ozemlje so po bratsko med seboj razdelili politični prijatelji Franki, Mažari in Čehi. Hoteli so ozaljšati svoje krone in danes je nimajo niti Čehi, niti Mažari, niti Franki!

sl Mednarodni album. Uredništvo londonskega umetniškega tednika »Strand« je poslalo nekaterim odličnim poljskim slikarjem poziv s prošnjo, da listu pošljejo fotografije svojih najboljših del. Uredništvo namreč namerava izdati mednarodni biografični album umetnikov, ki bodo v njem tudi Poljaki imeli primerno mesto.

sl Število vseučiliških dijakov na Ruskem. 1. januarja 1907 je bilo na vseh ruskih univerzah 32.709 dijakov. Na peterburški in moskovski univerzi jih je bilo po 8500, na harkovski, kazanski in novorosijski po 3500, na kijevski 4300, na jurjevski 1200, na tomski 700 in varšavski 9. Leta 1905 je bilo na vseh vseučiliških dijakov 24.500.

sl Rusinsko društvo »Prosvita« v Lvovu, katerega namen je, širiti prosveto in blagostanje med priprostim rusinskim ljudstvom, v zadnjem času zelo dobro uspeva. Od novega leta izdaja svoje glasilo pod naslovom »Pismo iz Prosviti«, ki je v prvi številki priobčilo daljši članek o sedanjem položaju društva. Iz tega članka navajamo nekoliko zanimivih podatkov. Društvo obstoji že 38 let; bilo je ustanovljeno leta 1868. V zadnjih desetih letih je društvu pristopilo povprečno na leto 1000 članov, tako da h koncu leta 1905 je »Prosvita« imela 17.478 udov. H koncu leta 1905 je društvo imelo 35 podružnic in je ustanovilo do konca tega leta 1550 čitalnic, 200 hranilnic in posojilnice, narodnih prodajalnic pa 500. Nektere čitalnice imajo že svoja lastna poslopja. Dozda je društvo izdalo tudi 309 poučnih članskih knjig. Lansko leto sta se pri društvu ustanovila dva odbora: gospodarsko-obrtniški in književni. Prvi odbor bode delil kmečkemu prebivalstvu našvete in pomoč v njegovem težkem stanu, bode ga reševal izkoriščevalcev ter skrbel za to, da domača zemlja ostane v domačih rokah. Književni odbor bode skrbel za duševne potrebe ljudstva z izdajanjem poučnih in zabavnih knjig in časopisov.

sl Donski kazaki bodo volili za svojega poslanca v rusko duma kazaškega polkovnika Vasilja Ivanoviča Konopova. Ponudil se jim je sam z daljšim pismom, kjer obljubuje, da bo delal in prosil pri »batuški« carju za njih in njihovih sinov blagor.

sl V Lvovu se je ustanovilo društvo »Tovaršstvo ukrajinskih naukovih vikladov im. Petra Mohili«, ki bode prirejalo popularna

znanstvena predavanja v Lvovu in na deželi za Rusine.

Telefonska in brzojavna poročila.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 23. januarja. Predsednik grof Vetter je otvoril današnje sejo drž. zbora ob 11. uri 20 min. Zbornica nadaljuje debato o kongrua-predlogi, nato jo pa prične o vojaških predlogah. Današnja seja bo trajala poznno v noč, da se vzdrži določeni program zborničnega dela.

Dunaj, 23. jan. Predlog o kongruu je v državnem zboru sprejet.

PRORAČUNSKI ODESK KONČAL SVOJA DELA.

Dunaj, 23. januarja. Danes je proračunski odesk drž. zbora po daljši debati sprejel zakon radi provizorične ureditve brzojavne parniške službe z Dalmacijo, predlogo o ureditvi Lloydove službe v Brazilijo in zakon o podpori prosti trgovinski mornarici. S tem je proračunski odesk dovršil svoja dela. Koncem seje sta se Sylvester imenom odsekovi članov, trgovinski minister Foit imenom vlade zahvaljevala odsekovemu načelniku poslancu Kathreinu za njegovo večletno vzorno delovanje, nakar se je Kathrein ginjen zahvaljeval.

NESKLEPČNI ODESK.

Dunaj, 23. jan. Ustavni odesk, ki naj bi se posvetoval o imunitetnem zakonu in justični odesk, ki naj bi se posvetoval v reformi zakona, sta bila nesklepčna, vsled česar je gotovo, da sedanji državni zbor ne bo sklepal o teh zakonih.

POLONYJEVI ŠKANDALI.

Budimpešta, 23. jan. Listi položaj razmotrivajo jako pesimistično. Večina se strinja s tem, da se bo vsaj Polonyi moral popolnoma umakniti.

Budimpešta, 23. januarja. Odločitev o krizi bo danes popoldne ob 5. uri, ko se vrši ministrski svet. Tedaj se odloči, ako bo demisijsnilo celo ministrstvo, ali le posamezni njegovi člani. Neodvisna stranka ima zvečer konferenco. Polonyi se današnje zbornične seje ni udeležil, ker ima poroko njegov sin.

Budimpešta, 23. jan. Med Polonyjem in člani kabineta je nastalo jako mrzlo razmerje. Vsled naraščajoče nezadovoljnosti v neodvisni stranki je bil Košut danes primoran, da je priobčil reasume o dogodkih v stranki na čelu današnje številke svojega lista.

Budimpešta, 23. jan. Zdravje baronice Schönberger se je danes zboljšalo, tako, da ni nobene nevarnosti več. Baronica odločno taji, da bi se bila hotela zastrupiti, vzela je le vsled prevelikega razburjenja preveč morfija. Baronica pravi, da nima niti najmanjšega vzroka za samoumor.

Budimpešta, 23. jan. Namesto Polonija postane justični minister državni tajnik Günther.

KONČANA STAVKA.

Pulj, 23. jan. Stavka v mestni elektrarni je končana, ker so stavkujoči uslužbenci dosegli zvišanje plač.

VELIK PRETEP NA LVOVSKEM VSEUČILIŠČU.

Lvov, 23. jan. Povodom promocije nekega rusinskega dijaka je bil na tukajšnjem vseučilišču velik pretep. Rusinski dijaki so pretepli vseučiliškega tajnika dr. Winarza ter razbili skoro vso opravo v avli. Policija je le s težavo napravila konec pretepu.

MRAZ V RUSIJI.

Peterburg, 23. jan. Po Rusiji je silen mraz, 35 stopinj R. Na južnovzhodnih železnihah vsled mraza ne vozijo vlaki. V odeskilki so zamrznjene ladje, ki tako niso moge na pomoč neki ladji, ki se je ponesrečila. Šole v raznih mestih so zaprte.

SVETOVNA RAZSTAVA V AVSTRALIJI.

Sidney, 23. jan. Tukajšnji občinski svet je sklenil leta 1910. prirediti v Sidneyju svetovno razstavo.

OTOK IZGINIL.

Haag, 23. jan. V malajskem otočju je vsled viharnege navala valov popolnoma izgubil otok Simenluatsloet. Čuje se, da je izgubilo življenje 1.500 oseb.

DEMENTIRANJA O WÖFLINGU.

Genf, 23. januarja. Advokat Wöflingov izjavlja, da njegov klient nikakor noče nazaj nadvojvodskih naslovov in časti, pač pa se bo le izmirlil z vsemi svojimi sorodniki.

POLOŽAJ V VARŠAVI.

Varšava, 23. januarja. Radi nameravane splošne stavke, je policija izvršila mnogo hišnih preiskav. V neki galanterijski prodajalnici je policija našla mnogo revolucionarnih spisov, v hiši neke vdove pa mnogo bomb in revolverjev. Policija je aretirala portirja dotične hiše, hišno posestnico in stanovalce.

V RAZRUŠENEM KINGSTOWNU.

Kingstown, 23. januarja. Mnogo provizoričnih stanovališč, napravljenih listov banan je zgrajenih. Oni deli otoka, katerih potres ni poškodoval, skrbje za one, ki so tja pobegnili. V par tednih bo zopet odprt promet električne železnice, plinarna pa ne bo še šest mesecev delala. Mrtvih pri potresu je bilo 750. Kriza je končana. Ljudstvo je zopet pogumno.

OPAZOVANJE DUNAJSKE METEOROLOGICNE POSTAJE.

Spremenljivo vreme, živahni vetrovi, mrzlo.

FRANC JOZEFOVA grenka voda.

Borzna poročila.

'Kreditna banka' v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 23. januarja 1907.

Slovenski papirji.	Denar	Blago
majeva renta	99 25	99 45
srebrna renta	100 15	100 5
avstrijska krona renta	99 35	99 55
slata renta	117 25	117 45
ogrška krona	95 9	96 15
slata	114 40	114 60
posojilo dežele Kranjske	99 10	100 10
posojila mesta Spljet	133	3 64
Zader	8 90	100 88
bosn.-herc. žel. pos. 1902	99 85	100 5
češka dež. banka k. o.	99 80	99 70
zast. pisma gal. d. hip. b.	9 40	1 35
pešt. kom. k. o. s 10% pr	105 80	106 80
zast. pisma Innerst. hr.	100	101
ogr. cen. dež. hr.	100	100 25
hip. banka	100	100 35
obl. ogr. lokalnih žel. d. dr	100	101
obl. češke ind. banke	100 25	101 25
prior. Trst-Poreč lok	99 90	
prior. dol. žel.	9 40	
juš. žel. kup. 1/2	316 75	314 75
avstr. pos. za žel. p. o.	10 50	101 50
Srečke		
srečke od 1860/1.	156 75	158 75
1864	26 5	268 50
tisake	53 50	155 0
sem. kreditne I. em. inije	176 25	266 25
II.	284 40	294 40
ogr. hip. banke	53	261
srbške 1/2 fra. 100	101	0 50
turške	64 40	69 40
Baslika	2 60	24 61
Kreditne	148	5
Inomoške	79	85
Krakovske	91	5
Ljubljanske	6	1
Avstr. rud. kris.	47 10	49 50
Ogr.	38 25	40 25
Rudolfove	6	40
Salcburške	82	85 0
Dunajske kom	497 50	608
Dolara		
jušne telesnice	75 75	176 75
Državne telesnice	91	92
Avstr. ogrške bančne delnice	781	791
Avstr. kreditne banke	487 50	488 50
Ogrške	487 50	488 50
Zimnostenske	2 4 75	5 75
Premogokop v Mostu (Brüx)	749	755
Alpanske montan	624 60	625 60
Praške žel. indr. družbe	268 3	269 4
Rima-Murányi	72 10	73 10
Trbovljske premog. družbe	8	282
Avstr. orošne tovr. družbe	560	70
Češke sladkorne družbe	41	145
Valute		
C. kr. cekin	11 35	40
30 franki	9 48	19 11
30 marke	24 5	3 8
Severojug	4	08
Marke	11 525	17 725
Laški bankovci	50	0
Rublji	2 5250	2 5250
Dolarji	5	5

Ženitna ponudba.

Mladenec v najlepši dobi, posestnik in trgovec na Gorenjskem se želi, seznaniti v svrhu takojšnje ženitve z gospico, katera bi imela veselje do gospodinjstva, v starosti 20—24 let ter da bi imela premoženja 4000—5000 kron. Le resne ponudbe naj se pošiljajo, ako mogoče s sliko, na upravnitvo tega lista pod šifro »srečna bodočnost« št. 1476. 153 2—1

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zoba-
čistil. sred-
stvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar, ul. 7

Dobi
se
posred

Išče se pošten in priden
mesarski pomočnik,
ki bi se dobro umel zlasti na prodajo
mesa. — Več pove gospa Terezinka
Kočar, Jesenice št. 3 ali pa Anton
Hafner, mesar v Škofji Loki. 111 5—3

I križev pot

150 cm visok, popraj 250 gld.,
se proda sedaj za 200 gld. pri
2907 **FRANU TOMANU** 12—9

podobarju in pozlatarju v Ljubljani, Valva-
zorjev trg št. 1. — Od preč. cerkvenega
predstojništva pregledan in odobren.

Lovci! Turisti! Vojaki!

Vprašajte svoje tovariše o uspehu nepremočljive masti
za usnje

2947 32-9 **„Heveax“**

Prospecte pošilja

Laborat. ph. Kubanyi v Sisku na Hrv.

Glavna zaloga za Kranjsko: Fr. Szantner Ljubljana, Selenburg. ul. 4.

Laborat. Kubanyi v Sisku. Z Vašim Heveaxom sem jako
zadovoljen, ker je to najboljša nepremočljiva mazilo za usnje, kar jih
poznam. Kamillo Morgan, lovski pisatelj (častni predsed. „kluba
strelcev“ na Dunaju.)

Prednaznanilo.

V četrtek dne 24. jan. t. l.
priredi

v meščanskem „Hotelu Lloyd“
podpisani za svoje prijatelje in
znance

domačo zabavo

Svira ljubljanska društvena
godba. — Začetek ob 8. uri.

Vstop 1 krono.

K mnogobrojnemu obisku vabi
z velespoštovanjem

Dragotin Tausen,

124 2—2 restavator.

Pekarija

s stanovanjem in prodajalno

se daje **takoj v najem.** — Posebno
ugodno za iste, ki bi želeli postati samo-
stojni in tudi razumejo slaščičarstvo. Vpra-
šanje na „poste restante“ **L. B. 156 —**
Idrija. 151 3—1

Hiša s sadnim vrtom

pri državni cesti se pod ugodnimi pogoji
proda. — Več se poizve pri **Ivan**
Tischler-ju, Vrhnika. 150 3—1

Izurjena

prodajalka v manufak-
turni in špe-
cerijski stro-

ki si želi službo premeniti; kje, pove uprav-
ništvo tega lista. 148 3—1

Lepo stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje, kopalne sobe,
pralnice in drugih pritikin se odda takoj
po ugodni ceni. — Natančneje pri **A.**
Sušnik-u, Zaloška cesta št. 21.
129 5—1

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki, bogato ilustriran
glavni cenik z nad 1000 slikami vseh
vrst nikelnastih, srebrnih in zlatih ur
z znameniti Roskopf, Haba, Omega,
Schaffhausen, Glashütte kakor tudi vseh
vrst solidnih zlatih in srebrnih po-
težitnih tovarniških cenah.

Nikel. remont. ura K 3—
sist. Roskopf patent ura 4—
sist. Roskopf. črna jekl. rem. ura 4—
izvl. izvlr. Roskopf pat. ura 5—
Goldin rem. ura „Luna“ kolese 7-50
orebr. „Gloria“ 7-50
orebr. dvojni plašč 11-50
oklep. veržica z rintico
na pero in karab. 15 gr. težka 2-50
ruska Tula nikel. ura s sidro z „Luna“ kolese 9-50
ura s kuhavico K 3-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3—
švarcvaldska ura K 2-80.

Za vsako uro Sletno pisano jamstvo!
Mikah risti! Zamenjava dovoljena, ali denar nazaj!
Prva tovarna za ure **Hanna Konrad** v Mostu
1789 (Brüx) št. 654, Češko. 100—44

Služba 135 3—3

organista in cerkvenika

se razpisuje na **Trsteniku pri Kranju.**
Skupni dohodki 500 K in prosto stanvanje.
Plačuje se mesečno. Rokodelec ima dovolj
prostega časa. — Nastop 20. februarja.

FR. ČUDEN,

urar in trgovec v Ljubljani. Samo nasproti frančiškanske cerkve.

Častiti gg. ženini in neveste!

Največja in najbogatejša zaloga lepih
zakonskih prstanov, uhanov
s krasnimi briljanti itd.

Lepe stenske ure in bu-
dilke, jako lepe in nove oblike.

Največja izbira **namizne opre-
ve, nastavkov** itd. v pravem srebru
in China-srebru. Vse **po najnižjih**
cenah in najlepši obliki.

Na zahtevo veliki cenik s koledarjem in
posebej še cenik za China-srebro tudi po pošti
franko in zastoj.

Zlata 14 kar. anker rem. ura, bije čet-
tinke in ure **gld. 75.**

Ista s trojnim zlatim pokrovom **gld. 95.**
Sliki enaka 80 g v zlatu težka, s tremi
močnimi pokrovi, bije minute, čet-
tinke in ure, kaže mesece, tedne,
dni in luno **gld. 230.**

Vabi in se priporoča za obilni obisk

131—2

Fr. Čuden,

urar in trgovec na drobno in debelo v Ljubljani
samo nasproti frančiškanske cerkve.

Županstvo občine Rob pri
Vel. Laščah bode dne 27. t. m.

na javno

dražbo

v Robu ob 12. uri dalo 52 1—1

●● lepega občinskega bika. ●●

Kupci se vljudno vabijo.

Hlapec

išče službe v kakem župnišču ali pa
v samostanu 138 3—1

Naslov pove upravnitvo „Slovenca“.

2 izurjena rezbarja

pozlatarja

za cerkveno delo sprejme **takoj**
trajno 119 6—4

Aleksander Götzl,

podobar in pozlatar v Ljubljani.

Sprejme se za **kleparsko obrt**

učenec poštenih starišev in en

pomočnik.

Več pove **Karol Neumann, Je-
senice, Gorenjsko** 106 5—5

Išče se 149 3—1

kuharica

za župnišče na deželi. — Nastop takoj. —
Naslov pove uredništvo „Slovenca“.

Piča za prašiče in

perotnino (mesnina) zajamčeno čista,
zmleta, prekaša vse dosedanje
piče. Presenetljivi vspehi. — 1 zavitek za
poskušnjo 5 kg franko **6 K.**

Piča za pse,

(mesnina) stisnjena 5 kg **5 K** po povzetji.
Zaloga **R. Ranzinger, Ljubljana, Du-
najska cesta 19.** 74 6—4

Vsestransko hvalo in pri-
znanje je dosegel letošnji

Koledar

33 (3—3) za

kmetovalca 1907.

Uredil deželni mlekarški nadzornik
J. Legvart. — Il. zelo popolnejši let-
nik z vsebino: Kratek opis umne ži-
vinoreje; zlata pravila živinoreje, krm-
ljenje goveje živine in prašičev.
Prašičjereja, mlekarstvo, preiskovanje
mleka, bolezni mleka. Obdelovanje
travnikov, naprava in osuševanje trav-
nikov, umetna in naravna gnojila.
Sadjereja; naprava sadovnjaka.
Vinoreja, priprava dobrega vina. Kme-
tijski zakoni. Hmeljarstvo. Merjenje
lesa, prerač. v kile, orale in hektarje.
Koledar, sejmi in še mnogo drugega.
Vezan je letos v **posebno močno**
platno. Cena s pošto K 1-80,
in se naroča pri **lv. BONACU v**
Ljubljani. — Vsled prihranitve dra-
gega povzetja se naj znesek naprej
dopošlje. — Noben vesten gospodar
naj ne bo brez tega **potrebnega**
koledarja!

Podružnica
: v Spljetu. :

Delniška glavnica:
: : K 2.000.000. : :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

priporoča k žrebanju dne 1. februarja 1907:

Turške srečke: kurz K 169.

Glavni dobiček Frs. 300.000.

Srečke laškega rud. križa: kurz K 49.

Lir 15.000.

Promese na drž. srečke iz l. 1860

cele K 35. } gl. dobiček K 600.000.
petinke K 13. }

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun po 4 1/2 %.

Podružnica
: v Celovcu. :

: Rezervni fond: :
: : K 200.000. : : :